

رویکردها و

اولویت های سرمایه گذاری در کسب و کارهای

کشاورزی

السلامة
والصحة
والبيئة

فهرست مطالب

پیش گفتار	۵
مقدمه	۷
ضرورت سرمایه گذاری در بخش کشاورزی.....	۹
تکالیف بخش کشاورزی در برنامه هفتم توسعه	۱۱
رویکرد ها و اهداف توسعه سرمایه گذاری در بخش کشاورزی	۱۴
عناوین برنامه های عملیاتی سند انتظار ابلاغی ریاست جمهوری.....	۱۶
رئوس اقدامات و اهداف کلی ،راهبرد هاو سیاست های وزیر جهاد کشاورزی	۱۷
خلاصه هدف کلی راهبرد ها و سیاست های اجرایی	۲۱
اقدامات فوری و کوتاه مدت	۲۶
اولویت محصولات کشاورزی بر اساس مزیت های ارزش افزایی در هر استان	۲۷
اولویت سرمایه گذاری.....	۳۲
حوزه صنایع وابسته کشاورزی	۳۵
حوزه مکانیزاسیون	۴۰
حوزه دام و طیور.....	۴۳
حوزه شیلات و آبزیان	۴۷
حوزه زراعت	۵۱
حوزه باغبانی	۵۳
حوزه آب و خاک وسازمان امور عشایر	۵۶
حوزه سازمان تعاون روستایی و جنگل و مرتع	۵۸
حوزه حفظ نباتات	۶۰
حوزه دامپزشکی	۶۲
حوزه تجارت و بازرگانی	۶۴

پیشگفتار

تجارب چندین ساله آموزشی، تحقیقاتی و اجرایی به ویژه به عنوان مدیر کل امور اقتصادی وزارت جهاد کشاورزی نشان می دهد که کمبود منابع مالی عامل اصلی توسعه سرمایه گذاری در بخش کشاورزی نیست. بلکه، مهم ترین دلیل کمبود سرمایه گذاری و توسعه پایدار در کشاورزی را باید در نبود سیاست ها، رویکردها و نهادهای مناسب تامین مالی و سرمایه گذاری جستجو کرد. به بیان دیگر کیفیت تامین مالی و سرمایه گذاری بسیار مهمتر از کمیت آن است. حتی در بسیاری موارد مفاهیم و ادبیات مرتبط با تامین مالی و سرمایه گذاری در بخش کشاورزی با واقعیت های موجود تناسب ندارد. متأسفانه طی سالیان متمادی تمرکز بیش از حد وزارت جهاد کشاورزی به مقوله تولید و عدم توجه به حلقه های قبل و بعد آن منجر به بهره وری پایین در زنجیره عرضه محصولات کشاورزی گردیده است؛ که آثار آن را می توان به صورت الگوی نامناسب کشت، نوسانات قیمتی محصولات کشاورزی، کیفیت و استانداردهای پایین برای صادرات، مشکلات صادراتی، عدم تناسب صنایع و خدمات، ضایعات بالای محصول و غیره مشاهده نمود. لذا، پس از ابلاغ قانون تمرکز وظایف حوزه تجارت در وزارت جهاد کشاورزی، این دفتر نیز سیاست های مالی و سرمایه گذاری خود را متناسب با این ساختار و با هدف تجاری سازی تولیدات کشاورزی با تمرکز بر کلیه حلقه های زنجیره تولید تغییر داده است. در این راستا، به منظور جهت دهی درست سرمایه گذاران و منابع محدود مالی تلاش شده است بر اساس اسناد بالادستی و با هماهنگی و همکاری معاونت های تخصصی، اولویت های سرمایه گذاری زیربخش های کشاورزی مشخص گردد.

رویکرد اصلی در تدوین اولویت ها توجه و تمرکز بر کلیه کسب و کارهای کشاورزی (Agribusiness) تکمیل کننده زنجیره عرضه محصولات کشاورزی و غذایی (فعالیت های پیشین و پسین تولید) با هدف ایجاد، توسعه و تکمیل زنجیره عرضه و یا زنجیره ارزش محصولات کشاورزی ویژه با ارزش افزوده بالا بجای توجه صرف به فعالیت های تولیدی (Agriculture) میباشد. به همین منظور در این گزارش ابتدا به تکالیف بخش کشاورزی در برنامه هفتم توسعه اشاره شده و سپس رویکردها و اهداف سرمایه گذاری بر اساس اسناد بالادستی تدوین شده است. در ادامه به سیاست ها، طرح ها و برنامه های پیشنهادی وزیر محترم جهاد کشاورزی پرداخته شده است.

با توجه به اهمیت زنجیره های ارزش اولویت دار در نقاط مختلف کشور به ویژه به منظور توسعه کشاورزی قراردادی (Contract Farming) و تمرکز سرمایه گذاران بر این زنجیره ها، محصولات مزیت دار استانی تدوین و ارائه شده است. در پایان نیز اولویت های سرمایه گذاری به تفکیک زیربخش های مختلف بخش کشاورزی تهیه و ارائه گردیده است. برای این منظور، ابتدا فهرست طرح ها، پروژه ها و فعالیت های اولویت دار بخش کشاورزی از معاونت ها و سازمان های تخصصی کشاورزی توسط دفتر امور اقتصادی جمع آوری گردید. پس از دریافت اولویت پروژه ها و طرح های مذکور از معاونت ها و سازمان های مربوطه، این اولویت ها با در نظر گرفتن ارتباط بین زیربخش های مختلف کشاورزی، تلفیق عناوین مشابه، حذف عناوینی که ماهیت زیرساختی و دولتی داشتند و بررسی های کارشناسی و نظرات تخصصی نهایی گردید.

این مجموعه حاصل همکاری و تعامل تعداد زیادی از کارشناسان و همکاران در دفتر امور اقتصادی و معاونت ها، سازمان ها و حوزه های تخصصی وزارتخانه طی چند سال اخیر می باشد. لذا وظیفه خود می دانم از تمامی کسانی که به شکل های مختلف در جمع آوری و تدوین این مجموعه نقش داشتند، همچنین از همکاران روابط عمومی جهت تدوین و چاپ گزارش تقدیر و سپاسگزاری نمایم. بدیهی است تکمیل و اصلاح اولویت های سرمایه گذاری و تدوین شناسنامه تخصصی برای آنها یکی از اهداف اصلی دفتر امور اقتصادی می باشد و امیدوارم با تکمیل آن در آینده بتوان نقش موثری در جهت دهی درست سرمایه گذاری ایفا نمود.

محمد خالدي

مدیر کل امور اقتصادی و عضو هیات علمی موسسه پژوهش های
برنامه ریزی، اقتصاد کشاورزی و توسعه روستایی

مقدمه

بخش کشاورزی به عنوان یکی از بخش های مولد و مهم اقتصادی کشور، نقش قابل توجهی در تولید، اشتغال، تراز تجاری و غیره کشور دارد. باتوجه به رابطه پیشین و پسین این بخش با سایر بخش های اقتصادی (صنعت و خدمات) می تواند منجر به رونق اقتصاد کل کشور گردد. این در حالی است که بخش مذکور در کشور ما از بهره وری، عملکرد، ارزش افزوده و کارایی عوامل تولید پایینی برخوردار است. یکی از عوامل محرکی که می تواند در توسعه، تولید و پایداری این بخش موثر واقع شود، سرمایه گذاری با در نظر گرفتن ارتباط و رشد متوازن زیربخش های کشاورزی است.

نکته اساسی در تشکیل و تأمین سرمایه گذاری این بخش (بصورت خصوصی و یا دولتی)، شناسایی و هدف قراردادن محل های مناسب سرمایه گذاری در زیر بخشها و همچنین زنجیره تولید آنها می باشد، تا از این طریق ضمن رونق بخشیدن به زیر بخشهای مذکور ارتباط آنها با یکدیگر و سایر بخش های اقتصادی برقرار گردد. با علم به موارد فوق، تعیین اولویت سرمایه گذاری طرح ها، پروژه ها و فعالیت های بخش کشاورزی ضروری بنظر می رسد که در ادامه این گزارش به طراحی، تهیه و تدوین آن پرداخته خواهد شد.

ضرورت سرمایه گذاری در بخش کشاورزی

منابع تأمین سرمایه در بخش کشاورزی از سه منبع پس انداز کشاورزان یا بخش خصوصی، بودجه دولت، یا اعتبارات سیستم بانکی تأمین می شود. پایین بودن سطح درآمد سرانه سبب پایین بودن پس انداز بخش خصوصی می گردد. تعدد اهداف دولت بودجه صرف شده برای سرمایه گذاری در بخش کشاورزی را به شدت محدود ساخته است. در برخی موارد نیز نگرش نامناسب به بخش کشاورزی این محدودیت را تشدید کرده است. با توجه به محدودیت دو منبع پیش گفته، تسهیلات بانکی نقش منحصر به فردی در تغییر فناوری تولید و نوسازی بخش کشاورزی ایران بازی می کند. اما ویژگی اساسی ساختار مالی ایران مانند بسیاری از کشورهای در حال توسعه، وجود بازارهای ناقص و ناکارایی است که موجب عدم دسترسی بخشی از جامعه به منابع مالی و ناکارآمدی مکانیسم تجهیز منابع و پس اندازها می گردد.

یکی از مهمترین و معمولترین اشکال خدمات مالی، اعطای اعتبارات است. اعتبارات، برای توسعه ضروری بوده و سرمایه مورد نیاز کشاورزان و کارآفرینان برای سرمایه گذاری های جدید و یا پذیرش فناوری های نوین را فراهم می سازند.

به طور کلی، در نظام مالی و اعتباری بخش کشاورزی و نواحی روستایی کشور منابع مالی بلندمدت (برای تشکیل سرمایه) و کوتاه مدت (برای مصارف جاری و سرمایه در گردش) از دو طریق بازار مالی رسمی و غیررسمی تأمین می گردد.

عمده ترین روش های تأمین مالی رسمی بانک ها و موسسات مالی و اعتباری هستند. بانک های دولتی با استفاده از سپرده های تسهیلات بانکی وسیله مناسبی برای ارتقاء تولیدات بخش کشاورزی محسوب می شود.

ضرورت سرمایه گذاری در بخش کشاورزی

بخش کشاورزی در کشورهای در حال توسعه دارای کارکردهای چندگانه ای است که به آن جایگاه و اعتبار ویژه ای بخشیده است. تولید در این بخش، فرایندی توأم با ریسک محسوب می شود به نحوی که حتی سرمایه گذاری در آن نیز با ریسک مواجه است. به همین دلیل، این بخش با کمبود سرمایه مواجه بوده و فقر سرمایه عامل بسیاری از عقب ماندگی ها می باشد. بنابراین برون رفت از بسیاری از مشکلات بخش کشاورزی مستلزم تأمین مالی و تشکیل سرمایه در این بخش می باشد.

تأمین مالی^۱ فعالیت های کشاورزی به دلیل ساختار خاص این بخش و وابستگی زیاد آن به شرایط محیطی که منجر به ریسک بالای کسب و کار در این بخش شده است با چالش های عمده ای رو به رو می باشد. به همین دلیل بانک های خصوصی و تجاری علاقه ای به حضور در این بخش ندارند. شایان ذکر است که بانک کشاورزی عمده ترین مؤسسه رسمی اعتبارات کشاورزی کشور است که عهده دار تأمین منابع مالی مورد نیاز بخش کشاورزی با اهداف چندگانه افزایش تولید، تعدیل درآمدها، توسعه پذیرش فناوری های جدید و جبران خسارات ناشی از حوادث غیرمترقبه و غیره بوده است.

۱- منظور از تأمین مالی کشاورزی، تأمین مالی کلیه کسب و کارهای بخش کشاورزی و صنایع وابسته به آن (پیوندهای پیشین و پسین) است.

در این راستا بر اساس اسناد بالادستی و با هماهنگی و همکاری معاونت‌های تخصصی، اولویت‌های سرمایه گذاری زیربخش‌های کشاورزی مشخص شده است.^۲

به همین منظور ابتدا به تکالیف بخش کشاورزی در برنامه هفتم توسعه اشاره شده است. سپس به رویکردها و اهداف این بخش پرداخته شده است. در ادامه نیز سیاست‌ها، طرح‌ها و برنامه‌های پیشنهادی وزیر محترم جهاد کشاورزی به همراه عناوین برنامه‌های عملیاتی سند انتظار و همچنین اولویت محصولات کشاورزی بر اساس مزیت‌های استانی آمده است و در پایان نیز اولویت‌های سرمایه‌گذاری به تفکیک زیربخش‌های مختلف بخش کشاورزی ارائه شده است.

بانک کشاورزی عمده‌ترین مؤسسه اعتباردهی به بخش کشاورزی می‌باشد. اعطای تسهیلات بانکی اصلی‌ترین مشوق سرمایه‌گذاری بخش خصوصی محسوب می‌شود. کشاورزان بدون دریافت تسهیلات بانکی به سختی می‌توانند سرمایه کافی برای تولید را تجهیز نمایند. بدین منظور در سایر کشورها برای افزایش سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی تسهیلات ویژه‌ای برای کشاورزان ارائه می‌کنند.

این تسهیلات شامل سهولت در دریافت وام‌های بانکی بخش کشاورزی به نسبت سایر بخش‌ها و پرداخت قسمتی از سود وام بانکی می‌شود.

بدین طریق مشوق‌های لازم برای افزایش سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی را بوجود می‌آورند. با توجه به محدودیت منابع مالی و سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی، تعیین اولویت‌های سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی یکی از موضوعات مهم و حائز اهمیت است.

۲- لازم به توضیح است که اولویت سرمایه‌گذاری بر اساس وظایف و تکالیف بخش کشاورزی یا توجه به اسناد بالادستی مشخص شده است و ارتباطی به توجیه یا عدم توجیه اقتصادی طرح ندارد. لیکن، موضوع توجیه یا عدم توجیه اقتصادی یک پروژه به عنوان یک ضرورت برای پایداری آن مد نظر سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان بخش کشاورزی قرار دارد و بانک‌های مختلف از جمله بانک کشاورزی وظیفه بررسی و ارزیابی اقتصادی پروژه و اهلیت متقاضی را بر اساس مقررات و قوانین موجود به عهده دارد.

تکالیف بخش کشاورزی در برنامه هفتم توسعه
و
رویکرد ها و اهداف توسعه سرمایه گذاری در بخش کشاورزی

تکالیف بخش کشاورزی در برنامه هفتم توسعه

به منظور بهره برداری از تکالیف بخش کشاورزی در برنامه هفتم توسعه در تهیه و تدوین طرح‌ها، پروژه‌ها و فعالیت‌های اولویت‌دار در بخش کشاورزی، سنجه عملکردی، واحد متعارف و هدف کمی تکالیف مذکور به شرح جدول ارائه می‌گردد:

تکالیف بخش کشاورزی در برنامه هفتم توسعه		
سنجه عملکردی	واحد متعارف	هدف کمی
متوسط وزنی ضریب خودکفایی محصولات اساسی کشاورزی (گندم، جو، برنج، حبوبات، گوشت قرمز و سفید و شکر)	درصد (در پایان برنامه)	۹۰
متوسط وزنی ضریب خودکفایی محصولات اساسی کشاورزی (ذرت و دانه های روغنی)	درصد (در پایان برنامه)	۴۰
افزایش بهره وری در واحد سطح	افزایش درصد	۵۰
سهم ارزش افزوده فراوری محصولات کشاورزی از ارزش افزوده بخش کشاورزی	درصد افزایش (سالانه)	۱۵
سهم محصولات دارای آلاینده های غیرمجاز از محصولات پرمصرف	درصد کاهش درخصوص هر یک از محصولات (سالانه)	۱۰
کاهش واردات نهاده های دامی تراریخته	درصد سالانه	حداکثر ۵ درصد (انتهای برنامه، واردات حداکثر به پنج‌جاه درصد می‌رسد)
سهم جوجه سویه آرین از سویه های موجود برای جوجه ریزی مرغ گوشتی	درصد (در پایان برنامه)	(افزایش سالانه حداقل ۴ درصد، در پایان برنامه حداقل ۲۰ درصد)
سهم بازار داخلی مرغ سایز (مرغ سلامت محور)	درصد (در پایان برنامه)	(افزایش سالانه حداقل ۱۰ درصد، در پایان برنامه حداقل ۲۰ درصد)
پرورش و صید محصولات شیلاتی	میلیون تن (در پایان برنامه)	۱/۸
سهم بذور دورگه(هیبریدی) تولید داخل	درصد (در پایان برنامه)	حداقل ۵۰ (افزایش سالانه حداقل ۱۰ درصد)
سهم واکسن طیور تولید داخل	درصد (در پایان برنامه)	حداقل ۷۰ (افزایش سالانه حداقل ۱۰ درصد)
تولید محصولات گلخانه ای	میلیون تن (در پایان برنامه)	حداقل ۱۰
سهم سطح زیر کشت محصولات ارگانیک	درصد (در پایان برنامه)	حداقل ۲

ادامه جدول تکالیف بخش کشاورزی در برنامه هفتم توسعه

هدف کمی	واحد متعارف	سنبه عملکردی
۲	میلیون تن (در پایان برنامه)	توسعه کشاورزی فراسرزمینی
حداقل ۲۰	درصد (در پایان برنامه)	سهم کشاورزی قراردادی از تولیدات کشاورزی کشور
۱۰۰	هزار هکتار (سالانه)	تهیه نقشه های مدیریت پذیر و درجه بندی و ارزیابی تناسب اراضی کشاورزی
حداقل ۲۰	درصد (در پایان برنامه)	کاهش فرسایش خاک
۷۰	هزار هکتار (سالانه)	توسعه و ایجاد شبکه های آبیاری و زهکشی درجه ۳ و ۴ در پایاب سدها و احداث آبراهه (کانال)های عمومی و انتقال آب کشاورزی با لوله
۲۰۰	هزار هکتار (سالانه)	استقرار سامانه های نوین آبیاری (تحت فشار) در اراضی کشاورزی
۱۵۰	هزار هکتار (سالانه)	استقرار سامانه های نوین آبیاری زیرسطحی هوشمند با کاهش مصرف آب کشاورزی تا ۵۰ درصد و بهره وری تولید ۱/۵ برابر
حداقل ۵ درصد سالیانه، در انتهای برنامه حداقل ۲۵ درصد	سالیانه (درصد)	افزایش و تقویت ایستگاه ها و سامانه های هواشناسی کشاورزی
۶۰	هزار هکتار (سالانه)	تجهیز و نوسازی و زهکشی اراضی
۳	هزار هکتار (سالانه)	احیا، مرمت و بازسازی و لایروبی قنوات
۲۵	هزار هکتار (در پایان برنامه)	احداث جاده های دسترسی و بین مزارع
۲۰	هزار هکتار (در پایان برنامه)	اجرای عملیات آبخیزداری و آبخوانداری
۲۰	درصد کاهش (در پایان برنامه)	سطح کانون های بحرانی فرسایش بادی
۲۰	میلیون هکتار (در پایان برنامه)	مدیریت، حفظ، احیا و توسعه مراتع کشور
۲۰	درصد افزایش (در پایان برنامه)	ضریب پوشش حفاظت از جنگلها و مراتع

رویکردها و اهداف توسعه سرمایه گذاری در بخش کشاورزی

تولید شوند، از جمله دانه های روغنی و کنجاله، گندم، برنج، جو،

نهاده های دامی و غیره)

- توسعه کشاورزی قراردادی (**Contract Farming**) با تاکید بر

شرکت های پشتیبان

- طرح ها و پروژه های نیمه تمام، نیمه فعال و غیر فعال (استفاده از ظرفیتهای راکد و

بالاتر)

- طرح های اقتصادی دارای بازار فروش مناسب ملی، منطقه ای و بین

المللی

- طرح های تولید محصولات صادراتی ارزآور

- طرح های تولید محصولات جایگزین واردات با پتانسیل تولید در داخل

کشور (جایگزینی محصولات کشاورزی ارز بر نظیر موز، انبه، نارگیل و

غیره)

- ایجاد و توسعه طرح های صنایع تبدیلی و تکمیلی کشاورزی و غذایی بر

اساس ظرفیت تولید در استان های مختلف

- توسعه مکانیزاسیون و مدرن سازی واحدهای تولید بخش کشاورزی

- سرمایه گذاری در ایجاد و توسعه طرح های دانش بنیان و استارت آپ در

بخش کشاورزی و صنایع وابسته به آن در راستای تغییر ساختار و توسعه

فناوری های نوین

همان گونه که اشاره شد، اولویت های سرمایه گذاری

در زیر بخش های کشاورزی با توجه به وظایف و تکالیف تعیین شده برای این بخش ها در مجموعه قوانین کشور با هماهنگی معاونت ها و دستگاه های تخصصی فعال در آن با رویکردها و اهداف ذیل جمع آوری و تعیین شد:

- کلیه کسب و کارهای کشاورزی (**Agribusiness**) تکمیل کننده زنجیره

عرضه محصولات کشاورزی و غذایی (فعالیت های پیشین و پسین

تولید)

- ایجاد، توسعه و تکمیل زنجیره عرضه و یا زنجیره ارزش محصولات

کشاورزی ویژه با ارزش افزوده بالا (محصولاتی که بیشترین ارزش

تولید را به ازاء نهاده های مصرف شده ایجاد می نمایند و یا حلقه های

بزرگتری در زنجیره مذکور ایجاد می نمایند و می توانند محور رشد بخش

کشاورزی باشند و یا با توجه به مزیت های صادراتی، حداقل ده درصد

(۱۰٪) سهم بازار دنیا را در اختیار خود دارند.)

- تولید انواع نهاده های وارداتی کشاورزی از جمله انواع واکسن و داروهای

دامی، نژادهای مولد، انواع بذرهای هیبرید و نهال گواهی شده و مواد

ژنتیکی، انواع کودهای شیمیایی، سموم و آفت کش ها، ماشین آلات و

تجهیزات.

- توسعه کشت های محصولات سالم و ارگانیک (با تاکید بر کاهش

مصرف کود، سموم، آنتی بیوتیک و کنترل بیولوژیکی آفات)

- سرمایه گذاری در تولید محصولات راهبردی (محصولاتی که مستقیماً در

امنیت غذایی نقش دارد و به این واسطه ضرورتاً باید در داخل کشور

رویکردها و اهداف توسعه سرمایه گذاری در بخش کشاورزی

- سرمایه گذاری در توسعه کشت های گلخانه ای و متراکم
- تولید و فرآوری گیاهان دارویی در مناطق مستعد کشور
- سرمایه گذاری در حوزه تکثیر، پرورش و تولید آبزیان، محصولات آبی پروری و صنایع وابسته به آن در سواحل شمالی، جنوبی و آب های داخلی
- تولید افزودنی های صنعت غذا و کشاورزی (استارترها، اسیدهای آمینه لیزین، متیونین و غیره)
- پروژه های هوشمندسازی کشاورزی و روستایی ایران
- پروژه های حمایت از جنگل و زراعت چوب در مناطق مستعد
- پروژه های بهینه سازی مصرف انرژی در بخش کشاورزی (شامل بهینه سازی سیستم های گرمایشی و سرمایشی واحدهای تولیدی بخش کشاورزی، برقی کردن چاه های آب کشاورزی، بازسازی و بهسازی پمپ های آب و ماشین های کشاورزی خودکشی فرسوده و پرمصرف، اصلاح ماشین آلات و تجهیزات انرژی بر کشاورزی تولید داخل با بهره گیری از فناوری های جدید و غیره)
- استفاده از منابع تجدیدپذیر انرژی، شامل انرژی های بادی، خورشیدی، زمین گرمایی، آبی کوچک (تا ده مگاوات)، دریایی و زیست توده (مشمول بر ضایعات و زائدات کشاورزی، جنگلی، زباله ها و فاضلاب شهری، صنعتی، دامی، بیوگاز و بیومس)
- مدیریت پسماند در واحدهای کشاورزی و دامی (بیوگاز، بازیافتی آب های زراعی و کشتارگاه و غیره)
- فرآوری و تبدیل ضایعات، زائدات و پسماندهای بخش کشاورزی (تولید کود، نهاده ها، مواد تخمیری، الکل و غیره) با تکیه بر تکنولوژی های پس از برداشت و فرآوری
- پروژه های کاهش دهنده ضایعات و پسماندها در طول زنجیره تولید از مرحله تأمین تا مصرف
- تأمین مالی با مشارکت بخش غیردولتی نظیر صندوق های حمایت از توسعه بخش کشاورزی (بخشی، شهرستانی، استانی، ملی، تخصصی و محصولی)
- پروژه های سرمایه گذاری در قالب مشارکت عمومی و خصوصی در بخش کشاورزی
- سرمایه گذاری در جهت افزایش بهره وری با رویکرد تقاضا محور آب کشاورزی و رعایت الگوی بهینه کشت متناسب با اقلیم
- خدمات مهندسی و مشاوره فنی، اجرایی، ترویجی، مدیریتی، مالی، اعتباری، بیمه ای، اقتصادی و بازرگانی کشاورزی و صنایع وابسته
- خدمات دامپزشکی (تأسیس درمانگاه ها، کلینیک ها، مجتمع های درمانی (پلی کلینیک ها)، آزمایشگاه ها، داروخانه ها، بیمارستانهای دامی، مراکز تلقیح مصنوعی و مایه کوبی و غیره)
- ایجاد آزمایشگاه های مناسب، برای کنترل میزان سلامت محصولات از جمله عدم آلودگی آنها به مواد شیمیایی، پرتوزایی (راديو اکتیویته)، میکروبی، ویروسی، انگلی و قارچی
- سرمایه گذاری در پروژه های آب و خاک (سامانه های نوین آبیاری، احداث و بهسازی آب بندان ها و استخر و غیره)
- تأمین سرمایه در گردش طرح های بخش کشاورزی در راستای ایجاد، تثبیت تولید و اشتغال

بمنظور بهره برداری بیشتر از اسناد بالادستی در جهت تهیه و تدوین طرح‌ها، پروژه‌ها و فعالیت‌های زیر بخش‌های مختلف کشاورزی به **عناوین برنامه های عملیاتی سند انتظار ابلاغی دولت** به شرح ذیل پرداخته شده است:

- (۱) ارتقای تولید گندم آبی و دیم از طریق افزایش بهره وری
- (۲) استقرار الگوی خرید تضمینی و واگذاری مدیریت زنجیره از مزرعه تا آرد به بخش خصوصی
- (۳) افزایش تولید سبزی، صیفی و جالیز با ایجاد مناطق گلخانه ای در اراضی مرتعی و غیر فعال کشاورزی
- (۴) تولید پایدار گوشت قرمز با منشأ داخلی
- (۵) ارتقای تولید سالانه جو آبی ودیم
- (۶) ایجاد مزرعه مادری گیاهان بیابانی برای توسعه زنجیره فناوری کشت و کار گیاهان بیابانی واحیای ۵۰ میلیون هکتار مراتع بیابانی
- (۷) پیاده سازی روش های نوین آبیاری قطره ای و زیر سطحی
- (۸) افزایش تولید دانه های روغنی
- (۹) ایجاد خود اتکایی نسبی در زنجیره تولید مرغ و کاهش واردات دان مرغ با تکیه بر جایگزینی خوراک مرغ با اقلام سازگار قابل تولید در داخل و سازگار کردن جیره نویسی مرغ با ظرفیت تولید داخل، ارتقای رقابت پذیری مرغ آراین و نژادهای ایرانی
- (۱۰) تأمین سالانه ۱/۵ میلیون تن انواع آبزیان برپایه ظرفیت آبها و سواحل جنوبی کشور
- (۱۱) گسترش زنجیره تأمین محصولات کشاورزی
- (۱۲) ایجاد سامانه جامع اطلاعات مکان محور پویا بصورت عمومی و برخط
- (۱۳) تأمین بهداشت غذایی با کنترل استفاده نامناسب از سموم و کودهای شیمیایی در تولید محصولات کشاورزی
- (۱۴) آبخیزداری و آبخوانداری
- (۱۵) توسعه زراعت دیم
- (۱۶) توسعه باغداری دیم با تاکید بر حفاظت از منابع آب و خاک و افزایش بهره وری در اراضی دیم فعال و زمین های شیب دار
- (۱۷) ایجاد بسترهای مناسب برای توسعه کشاورزی قراردادی با بخش غیر دولتی (به استثنای گندم و جو)
- (۱۸) راه اندازی بازارهای متنوع بیمه ریسک و مخاطره برای شرکت های خدمات فنی مهندسی بخش کشاورزی
- (۱۹) توسعه ابزارهای مالی جدید مختص بخش کشاورزی در بازار سرمایه و بورس
- (۲۰) رفع موانع و پیگیری برای صدور سند تک برگگی کلیه اراضی کشاورزی و حد نگاری اراضی و تهیه نقشه قابلیت و تناسب اراضی کشور با همکاری قوه قضائیه و سازمان نقشه برداری کشور
- (۲۱) سازماندهی موثر الگوی ذخیره سازی کالاهای اساسی و نهاده های دامی بر پایه ظرفیت بخش غیر دولتی

عناوین

برنامه های عملیاتی

سند انتظار ابلاغی

ریاست جمهوری

اسلامی ایران

ریاست جمهوری

رئوس اقدامات ، اهداف کلی ، راهبردها و سیاست های اجرایی
وزیر محترم جهاد کشاورزی

رئوس اقدامات ، اهداف کلی راهبردها و سیاست های اجرایی وزیر محترم جهاد کشاورزی

از دیدگاه وزیر محترم جهاد کشاورزی افزایش سهم سرمایه گذاری دولتی و بویژه بخش خصوصی به منظور تکمیل و توسعه زنجیره ارزش محصولات کشاورزی در جهت افزایش عملکرد، ارزش افزوده، کاهش ضایعات و ارتقاء بهره وری کل عوامل تولید کشاورزی، تنوع بخشی در نظام تامین منابع اعتباری و مالی و غیره و همچنین تعامل و همکاری کامل بین زیر بخشهای مختلف کشاورزی و رابطه پسین و پیشین آنها، به عنوان عوامل اساسی در بخش کشاورزی به شمار می رود که نیاز است که به عنوان نقشه راه در تهیه و تدوین اولویت های سرمایه گذاری در طرح ها، پروژه ها و فعالیت های زیر بخش های مختلف آن مورد توجه قرار گیرد.

ردیف	مفاد برنامه	معاونتها و دستگاههای تابعه مسئول اجرای مفاد برنامه
۱	ایجاد تعامل و تعادل بین سه ضلع اصلی حکمرانی زنجیره ارزش کشاورزی و غذا یعنی: بخش خصوصی (تولیدکنندگان و فعالان زنجیره ارزش کشاورزی و غذا) به عنوان ذینقشان و ذینفعان؛ مردم (مصرف کنندگان) بعنوان ذینفعان؛ و سیاست گذار (حاکمیت و دولت) بعنوان ذینقش	معاونت های امور زراعت، امور باغبانی، امور تولیدات دامی، توسعه بازرگانی و سازمان های شیلات ایران، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، سازمان دامپزشکی کشور و سازمان حفظ نباتات
۲	باور، التزام و عمل به اصول حکمرانی خوب از نگاه علمی و همچنین آموزه های حضرت علی (ع) در نهج البلاغه شامل: شفافیت، حاکمیت قانون، افزایش مشارکت بخش خصوص و مردم، پاسخگویی، مسئولیت پذیری، اثر بخشی و کارآیی، برابری و فراگیر بودن، کاهش تعارض منافع از طریق اجماع و وفاق جمعی	تمام معاونت ها و دستگاه های تابعه
۳	حرکت در مسیر گفتمان دولت و میثاق دکتر مسعود پزشکیان با ملت شریف ایران	تمام معاونت ها و دستگاه های تابعه
۴	باور و اعتقاد راسخ به مسئولیت جمعی دولت و هم افزایی در درون آن و کمک به بخش های دیگر در مواقع لزوم	تمام معاونت ها و دستگاه های تابعه
۵	تعامل و هماهنگی کامل با بخشهای مرتبط و نزدیک نظیر: آب و انرژی، محیط زیست، بهداشت و سلامت غذا و صنایع وابسته پسین و پیشین و تجارت	تمام معاونت ها و دستگاه های تابعه
۶	اولویت بندی امور، برنامه محوری و توجه ویژه به برنامه های کوتاه مدت، میان مدت (برنامه هفتم پیشرفت) و بلندمدت (سند امنیت غذایی دانش بنیان)	تمام معاونت ها و دستگاه های تابعه
۷	حل و فصل اختلافات ارضی منابع طبیعی با مستثنیات مردم در اجرای قانون رفع موانع تولید	سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور
۸	تکمیل سنددار کردن اراضی کشاورزی	سازمان امور اراضی
۹	تکمیل توسعه زنجیره ارزش کشاورزی و غذا	معاونت های امور زراعت، امور باغبانی، امور تولیدات دامی و سازمان شیلات ایران، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، سازمان دامپزشکی کشور، سازمان حفظ نباتات، سازمان مرکزی تعاون روستایی ایران و مرکز توسعه مکانیزاسیون و صنایع کشاورزی
۱۰	ایجاد ثبات و آرامش در بازار نهاده ها و محصولات کشاورزی و غذایی به نظم درآوردن واسطه هایی که به ارزش محصول در طول زنجیره ارزش می افزایند و حذف واسطه های غیر ضرور و افزاینده هزینه	معاونت توسعه بازرگانی، شرکت های مادر تخصصی بازرگانی دولتی ایران، سازمان پشتیبانی امور دام کشور و سازمان خدمات حمایتی کشاورزی

ردیف	مفاد برنامه	معاونتها و دستگاههای تابعه مسئول اجرای مفاد برنامه
۱۱	ارتقای بهره وری کل عوامل تولید کشاورزی از طریق توسعه علم و فناوری در بخش و توسعه تحقیقات تقاضا محور	سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
۱۲	اصلاح، کوچک سازی و چابک سازی ساختار وزارت جهادکشاورزی از طریق تمرکز زدایی و تسهیل فرایندها و چابک سازی با توجه به قانون تشکیل وزارت جهادکشاورزی و برنامه هفتم پیشرفت	معاونت توسعه مدیریت و منابع و دستگاه های تابعه
۱۳	شایسته گزینی و شایسته سالاری و توجه به تناسب تخصص و تجربه با سمت و پست در انتخاب مدیران ستادی تا مرکز خدمات جهادکشاورزی با رعایت اصل کاهش تعارض منافع و اصول حکمرانی خوب و بهره مندی از تمام ظرفیت کارشناسی و اجرایی داخل مجموعه وزارت جهادکشاورزی در جهت ایجاد همدلی و هم افزایی و تعاملات سازنده درون بخشی در جهت اهداف سازمانی از طریق انتخاب مدیران باتجربه، استفاده از نخبگان درون و برون وزارت جهادکشاورزی (آشنا به بخش کشاورزی و نیازهای آن)	معاونت توسعه مدیریت و منابع و دستگاه های تابعه
۱۴	توجه ویژه به برنامه ریزی در طول زنجیره ارزش بمنظور تامین ذخایر راهبردی کالاهای اساسی توسط دولت و بخش خصوصی و واگذاری امور تصدی گری زنجیره ارزش به بخش خصوصی و فعالان و صاحبان زنجیره ارزش	معاونت توسعه بازرگانی، شرکت مادر تخصصی بازرگانی دولتی ایران و شرکت پشتیبانی امور دام و سازمان مرکزی تعاون روستایی ایران
۱۵	برنامه ریزی برای توسعه تجارت کشاورزی و غذا از طریق ایجاد تنوع در مبادی و مقاصد وارداتی و صادراتی از طریق توسعه توافقتنامه های تجاری و همکاری های منطقه ای و رفع موانع دست وپاگیر تجارت کشاورزی و غذا	معاونت توسعه بازرگانی و دفتر امور بین الملل وسازمان های تخصصی
۱۶	توجه به توسعه عمودی بخش کشاورزی و غذا خصوصا کشت های متراکم (گلخانه ای و غیره) و عدم توسعه افقی با توجه به محدودیت منابع آب و شرایط اقلیمی	معاونت های امور زراعت و امور باغبانی
۱۷	هماهنگی تصمیمات مهم قبل از اجرا با رئیس جمهور محترم و هیات وزیران	تمام معاونت ها و دستگاه های تابعه
۱۸	توجه ویژه به بهره برداران و ذینفعان زحمتکش بخش کشاورزی و جلب مشارکت آنها در تصمیم گیری ها و جایگزینی «کشاورزی محوری» به جای «کشاورز محوری»	تمام معاونت ها و دستگاه های تابعه
۱۹	تلاش در جهت تامین منابع مالی لازم به منظور حصول رشد ۵.۵ درصدی ارزش افزوده بخش کشاورزی در پایان سال برنامه هفتم پیشرفت	معاونت برنامه ریزی و اقتصادی (دفاتر اموراتصادی و برنامه و بودجه)
۲۰	مینا قراردادن توسعه کشاورزی روستا پایه با توسعه و پیشرفت پایدار روستایی و عشایری	تمام معاونت ها و دستگاه های تابعه

خلاصه هدف کلی، راهبردها و سیاست های اجرایی

هدف کلی	راهبردهای دستیابی به هدف کلی	سیاست اجرایی	معاونتها و دستگاههای تابعه مسئول اجرای مفاد برنامه
تأمین غذای سالم و باکیفیت برای آحاد جامعه حداکثری با تکیه به تولید داخل و با حفظ پایداری منابع پایه	۱- «فراهمی غذا» (با تکیه حداکثری به تولید داخل)	ارتقاء ضریب خودکفایی کالاهای اساسی و اقلام غذایی از طریق کاهش خلاء عملکرد، کاهش تلفات و ضایعات، اجرای الگوی بهینه کشت در چارچوب آب قابل برنامه ریزی، اصلاح الگوی مصرف مواد غذایی و افزایش ضریب نفوذ دانش و فناوری در طول زنجیره ارزش	معاونت های امور زراعت، امور باغبانی، امور تولیدات دامی، سازمان های شیلات ایران، تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، حفظ نباتات، دامپزشکی کشور و مرکز توسعه مکانیزاسیون و سازمان صنایع کشاورزی
		افزایش ضریب خودکفایی نهاده های مورد نیاز با نفوذ دانش و فناوری و بسترسازی برای مشارکت بیشتر بخش غیردولتی	معاونت های امور زراعت و باغبانی و سازمان های تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، مرکزی تعاون روستایی ایران و شرکتهای خدمات حمایتی کشاورزی
		جهش سرمایه گذاری دولتی و بخش غیر دولتی در بخش کشاورزی و غذا از طریق افزایش سهم سرمایه گذاری دولتی از کل سرمایه گذاری کشور و فراهم سازی بستر و محیط سرمایه گذاری بخش خصوصی با اعطای تسهیلات و مشوق های تولید و ایجاد سودآوری در بخش	معاونت برنامه ریزی و اقتصادی (دفاتر امور اقتصادی و برنامه و بودجه)
		اتخاذ سیاست های حمایتی مؤثر و کارآمد از بخش کشاورزی از طریق یکپارچه سازی و هدفمندسازی سیاست های حمایتی نتیجه گرا از بخش کشاورزی از جمله تقویت مدیریت مخاطرات (ریسک) و صندوق های حمایتی، یارانه نهاده ها و تسهیلات	معاونت برنامه ریزی و اقتصادی (دفاتر امور اقتصادی، برنامه و بودجه و مدیریت بحران و پدافند غیرعامل)، صندوق حمایت از توسعه سرمایه گذاری در بخش کشاورزی و صندوق بیمه کشاورزی

خلاصه هدف کلی، راهبردها و سیاست های اجرایی

هدف کلی	راهبردهای دستیابی به هدف کلی	سیاست اجرایی	معاونتها و دستگاههای تابعه مسئول اجرای مفاد برنامه
تأمین غذای سالم و باکیفیت برای آحاد جامعه حداکثری با تکیه به تولید داخل و با حفظ پایداری منابع پایه	۱- «فراهمی غذا» (با تکیه حداکثری به تولید داخل)	ایجاد ارزش افزوده بالاتر از بقایا و ضایعات و تلفات از طریق توسعه فناوریهای بازیافت ارزش	مرکز توسعه مکانیزاسیون و صنایع کشاورزی و سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
		کاهش سهم خام فروشی محصولات کشاورزی از طریق توسعه صنایع تبدیلی و تکمیلی محصولات کشاورزی	مرکز توسعه مکانیزاسیون و صنایع کشاورزی
		ارتقاء شاخص های مکانیزاسیون و صنایع فرآوری محصولات کشاورزی از طریق بکارگیری فناوری های نوین، سامانه های هوشمند و توسعه شرکت های خدمات فنی و تخصصی غیر دولتی در بخش کشاورزی	مرکز توسعه مکانیزاسیون و صنایع کشاورزی و سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
		کارآمدسازی سیاست های تجاری و حمایتهای مرزی از طریق اصلاح قوانین و مقررات، ایجاد ثبات در سیاست ها، مهار قاچاق، استفاده از ظرفیت های تولید کشت فراسرزمینی و توسعه دیپلماتی غذایی	معاونت توسعه بازرگانی و مجری طرح کشت فراسرزمینی

خلاصه هدف کلی، راهبردها و سیاست های اجرایی

هدف کلی	راهبردهای دستیابی به هدف کلی	سیاست اجرایی	معاونت ها و دستگاه های تابعه مسئول اجرای مفاد برنامه
تأمین غذای سالم و باکیفیت برای آحاد جامعه حداکثری با تکیه به تولید داخل و با حفظ پایداری منابع پایه	۲- دسترسی فیزیکی و اقتصادی آحاد جامعه به غذا	توسعه و تکمیل زنجیره های ارزش محصولات کشاورزی از طریق مشارکت بخش غیر دولتی	معاونت برنامه ریزی و اقتصادی (دفتر امور اقتصادی و مرکز توسعه مکانیزاسیون و صنایع کشاورزی)
		کمک به افزایش دسترسی اقتصادی و بهره مندی عادلانه آحاد مردم به ویژه اقشار آسیب پذیر به غذای کافی و مغذی از طریق کنترل تورم، توزیع مناسب درآمدها، حمایت های هدفمند و ارتقای کارایی بازار	معاونت های توسعه بازرگانی و برنامه ریزی و اقتصادی
	۳- بهبود سطح سلامت و ایمنی غذا	تلاش و کمک به سایر دستگاههای اجرایی در اصلاح الگوی مصرف غذا و کاهش سوء تغذیه با افزایش سواد و تنوع غذایی	سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
		ارتقای سطح ایمنی، سلامت و کیفیت غذا در طول زنجیره ارزش با استانداردسازی، پایش، نظارت و برندسازی	سازمان های حفظ نباتات و دامپزشکی کشور، معاونت توسعه بازرگانی و دفتر محیط زیست، توسعه پایدار و امور فناوری

خلاصه هدف کلی، راهبردها و سیاست های اجرایی

هدف کلی	راهبردهای دستیابی به هدف کلی	سیاست اجرایی	معاونتها و دستگاههای تابعه مسئول اجرای مفاد برنامه
تأمین غذای سالم و باکیفیت برای آحاد جامعه حداکثری با تکیه به تولید داخل و با حفظ پایداری منابع پایه	۴- حفاظت و بهره برداری پایدار از منابع پایه، طبیعی و تنوع زیستی	حکمرانی کارآمد آب از طریق مدیریت جامع حوضه های آبخیز، تعادل بخشی به سفره های آب زیرزمینی و منابع آب سطحی، همکاری با سایر ارگان و دستگاه های اجرایی ساماندهی چاه های غیرمجاز، استفاده از منابع نامتعارف آب، ارتقای راندمان و بهره وری آب و توسعه آبخیزداری و آبخوانداری	سازمان های منابع طبیعی و آبخیزداری کشور و تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی و معاونت آب و خاک
		سازگاری با پدیده تغییر اقلیم از طریق استقرار کشاورزی حفاظتی، دقیق و هوشمند به تغییرات اقلیمی	معاونت های امور زراعت و برنامه ریزی و اقتصادی (دفتر مدیریت بحران و پدافند غیرعامل کشاورزی) و سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
		پایدارسازی توان اکولوژی زیست بوم با حفاظت از تنوع زیستی و منابع طبیعی و احیاء عرصه های تخریب یافته	سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور
		کنترل فرسایش خاک با مدیریت یکپارچه حوضه آبخیز و توسعه آبخیزداری بیولوژی با مشارکت جوامع محلی	سازمان های منابع طبیعی و آبخیزداری کشور و تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
		ارتقاء ماده آلی خاک برای افزایش حاصلخیزی و کاهش آلودگی خاک توسط بهره برداران	سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی و معاونت آب و خاک
		حفظ کاربری اراضی کشاورزی از طریق جلوگیری از خرد شدن، ایجاد نظام انگیزشی لازم برای یکپارچه سازی مدیریتی اراضی و پایش و نظارت هوشمند حفظ کاربری اراضی	سازمان امور اراضی

خلاصه هدف کلی، راهبردها و سیاست های اجرایی

هدف کلی	راهبردهای دستیابی به هدف کلی	سیاست اجرایی	معاونت ها و دستگاه های تابعه مسئول اجرای مفاد برنامه
تأمین غذای سالم و باکیفیت برای آحاد جامعه حداکثری با تکیه به تولید داخل و با حفظ پایداری منابع پایه	۵- اصلاح ساختارها ومدیریت یکپارچه و کارآمد	ارتقاء زیست بوم نوآوری ملی بخش کشاورزی از طریق افزایش اثربخشی نظام آموزش، پژوهش و فناوری بخش کشاورزی با تأکید بر بازتعریف نقش دولت و افزایش نقش بخش غیردولتی	سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
		اصلاح ساختار و مدیریت یکپارچه امنیت غذایی از طریق اصلاح ساختار وزارت جهاد کشاورزی و ایجاد نظام مدیریت جامع، کارآمد، مشارکت پذیر، تحوّلگرا و پاسخگو درخصوص امنیت غذایی و توسعه نظام هوشمند سنجش، پایش و ارزیابی مستمر شاخص های مرتبط با امنیت غذایی	معاونت توسعه مدیریت و منابع
		بهبود مدیریت کلان بخش کشاورزی با مشارکت تشکلهای صنفی و تخصصی فراگیر و اصلاح نظام بهره برداری با توسعه مشارکت تشکلهای	سازمان مرکزی تعاون روستایی ایران
		هویت بخشی به فعالیت کشاورزی با تقویت نظام تعیین صلاحیت حرفهای، توانمندسازی منابع انسانی بخش	سازمان های مرکزی تعاون روستایی ایران و تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
		اصلاح ساختار جمع آوری، پردازش و انتشار آمارهای بخش کشاورزی بر مبنای اطلاعات ثبتی	معاونت برنامه ریزی و اقتصادی (مرکز آمار و فناوری اطلاعات و ارتباطات)
		توجه به مسئله توسعه روستایی و عشایری بعنوان یک وظیفه فراموش شده مندرج در قانون تشکیل وزارت جهاد کشاورزی	سازمان امور عشایر و مؤسسه پژوهش های برنامه ریزی، اقتصاد کشاورزی و توسعه روستایی

اقدامات فوری و کوتاه مدت

ردیف	اقدامات	معاونت ها و دستگاه های تابعه مسئول اجرای مفاد برنامه
۱	پرداخت مطالبات کشاورزان و گندم کاران و کلزاکاران	شرکت مادر تخصصی بازرگانی دولتی ایران و سازمان مرکزی تعاون روستایی
۲	تعیین و اعلام قیمت‌های تضمینی سال زراعی ۱۴۰۳ - ۱۴۰۴	شورای قیمت گذاری و اتخاذ سیاست‌های حمایتی محصولات اساسی کشاورزی
۳	تامین کودهای شیمیایی و بذر برای شروع سال زراعی آینده	معاونت امور زراعت و شرکت خدمات حمایتی کشاورزی
۴	تامین یارانه های پرداختی برای بذر و کود	معاونت برنامه ریزی و اقتصادی (دفتر برنامه و بودجه)
۵	بازسازی سریع گله های مولد دام و افزایش تولید گوشت قرمز	معاونت امور تولیدات دامی
۶	حفظ میزان جوجه ریزی و برنامه ریزی عرضه مرغ با توجه به ایام پیشرو	معاونت امور تولیدات دامی
۷	اصلاح سریعتر ساختار وزارت جهاد کشاورزی به منظور چابک سازی و خدمت رسانی سریع تر	معاونت توسعه مدیریت و منابع
۸	تسریع در توافقات تجاری به منظور توسعه تجارت و صادرات	معاونت توسعه بازرگانی و شرکت های مادر تخصصی بازرگانی دولتی ایران و پشتیبانی امور دام کشور
۹	تامین ارز نهاده های دام و طیور و تکمیل ذخایر راهبردی کالاهای	معاونت توسعه بازرگانی و شرکت های مادر تخصصی بازرگانی دولتی ایران و پشتیبانی امور دام کشور
۱۰	توزیع سریع نهاده های وارداتی	معاونت توسعه بازرگانی
۱۱	تدوین برنامه های اجرایی و آیین نامه های قانون برنامه هفتم پیشرفت	تمام معاونت ها و دستگاه ها با محوریت معاونت برنامه ریزی و اقتصادی

اولویت محصولات کشاورزی بر اساس مزیت های ارزش افزایی در هر استان

اولویت محصولات کشاورزی بر اساس مزیت های ارزش افزایی در هر استان

از آنجا که بهره وری تولید و مزیت نسبی محصولات کشاورزی واقع در الگوی کشت استانها متفاوت می باشد، بنابراین افزایش تولید و بهره وری این محصولات نقش بسزایی در امنیت غذایی، تأمین مواد اولیه سایر بخش های اقتصادی، بهره برداری پایدار از منابع آب و خاک، موازنه تراز تجاری و غیره دارد. با توجه به این مهم، مدنظر قرار دادن اولویت محصولات کشاورزی بر اساس مزیت های استانی می تواند نقشه راه موثری برای هدایت و گسترش سرمایه گذاری در تولید و گسترش زنجیره های محصولات مذکور گردد. به همین منظور اولویت محصولات کشاورزی بر اساس مزیت های استانی به شرح جدول ذیل ارائه می گردد.

نام استان	محصولات اولویت دار *				
	اولویت یک	اولویت دو	اولویت سه	اولویت چهار	اولویت پنج
آذربایجان شرقی	محصولات باغی (سیب درختی، گلابی، زردآلو، گوجه درختی)	گوشت مرغ و طیور	آبزی پروری	گیاهان دارویی	شیر
آذربایجان غربی	محصولات باغی (سیب درختی، آلو، شلیل، هلو)	انگور	محصولات صنعتی چغندر قند (چغندر قند و آفتابگردان آجیلی)	عسل	گوشت قرمز
اردبیل	سیب زمینی	گوجه فرنگی	بادام زمینی	محصولات دام و طیور (گوشت قرمز، طیور و شیر)	عسل
اصفهان	گیاهان دارویی	گوشت قرمز و سفید	سبزی و صیفی (سیب زمینی، پیاز، بادمجان، فلفل)	محصولات شیلاتی (آبزی پروری و ماهیان زینتی)	شیر
البرز	محصولات گلخانه‌ای	محصولات باغی (گلابی، آلو، شلیل، گیلاس، هلو، خرمالو)	گل و گیاه زینتی	قارچ خوراکی	تولید نشاء
ایلام	محصولات باغی	سبزی و صیفی	دانه های روغنی (سویا، کلزا)	آبزی پروری	گوشت مرغ
بوشهر	خرما	محصولات شیلاتی (آبزی پروری و صید و صیادی)	گوجه فرنگی	گوشت طیور/مرغ	میگو
تهران	محصولات باغی (سیب درختی، گلابی، زردآلو، شلیل، گیلاس، هلو، خرمالو)	محصولات گلخانه‌ای /محیط کنترل شده (قارچ)	گل و گیاه زینتی	محصولات دام و طیور (گوشت قرمز، طیور)	شیر
جنوب کرمان	محصولات باغی	محصولات گلخانه‌ای	مرکبات	خرما	بلدرچین

نام استان	محصولات اولویت دار *				
	اولویت یک	اولویت دو	اولویت سه	اولویت چهار	اولویت پنج
چهارمحال بختیاری	بادام	شیر	آبری پروزی	سیب زمینی	لوبیا
خراسان جنوبی	زرشک	زعفران	عناب	پنبه	گوشت و شیر شتر
خراسان رضوی	گیاهان دارویی	سبزی و صیفی (گوچه فرنگی و سیب زمینی)	محصولات صنعتی (پنبه، چغندر قند و نیشکر)	محصولات باغی (گلابی، انگور، آلو، گیلاس، انار، بادام، پسته و سیب درختی)	محصولات دام و طیور (گوشت قرمز، طیور و شیر)
خراسان شمالی	گوچه فرنگی	پنبه	گیاهان دارویی	نوغانداری	گوشت مرغ
خوزستان	محصولات شیلاتی (آبزی پروری و صید و صیادی)	خرما	گل و گیاهان زینتی	سبزی و صیفی (خیار و پیاز و گوچه فرنگی)	گوشت قرمز و طیور
زنجان	زیتون	انگور/ کشمش	سیب زمینی	آبزی پروری	حبوبات (عدس و لوبیا)
سمنان	گیاهان دارویی	انگور	پنبه	پسته	انار
سیستان و بلوچستان	محصولات شیلاتی (آبزی پروری و صید و صیادی)	خرما	میوه های گرمسیری	گیاهان دارویی	شتر
فارس	مرکبات	محصولات باغی (سیب درختی، انار، انجیر، خرما، زیتون، خرما لو و بادام)	سبزی و صیفی	گیاهان دارویی	پنبه و دانه های روغنی
قزوین	زیتون	انگور/ کشمش	میوه و سبزی	گوشت مرغ و قرمز	گوشت مرغ- فندق
قم	گوشت مرغ	پسته	عسل	گیاهان دارویی	گوشت قرمز

نام استان	محصولات اولویت دار *				
	اولویت یک	اولویت دو	اولویت سه	اولویت چهار	اولویت پنج
کردستان	آبزی پروری	توت فرنگی	انگور	عسل	گردو
کرمان	پسته	گیاهان داروئی	سبزی و صیفی	خرما	کنجد
کرمانشاه	گوجه فرنگی	دانه های روغنی (کلزا و آفتابگردان)	محصولات صنعتی (چغندر قند و نیشکر)	حبوبات (نخود و لوبیا)	عسل
کهگیلویه و بویر احمد	سیب درختی	لیموترش	گیاهان داروئی	آبزی پروری	شیر
گلستان	دانه های روغنی (پنبه)	گل و گیاه زینتی	محصولات شیلاتی (آبزی پروری و صید و صیادی)	گوشت مرغ و قرمز	زیتون
گیلان	زیتون	برنج	کیوی	چای	فندق
لرستان	محصولات باغی (انار، گردو، زردآلو)	انجیر	گیاهان داروئی	آبزی پروری	حبوبات (عدس، لوبیا و نخود)
مازندران	گوشت مرغ و طیور	مرکبات (پرتقال، نارنگی و کیوی)	برنج	محصولات شیلاتی (آبزی پروری و صید و صیادی)	دانه های روغنی (سویا، کلزا)
مرکزی	گیاهان داروئی	گل محمدی	حبوبات (لوبیا/نخود)	انار	آبزی پروری
هرمزگان	محصولات شیلاتی (آبزی پروری و صید و صیادی)	مرکبات (لیموترش و نارنگی)	خرما	سبزی و صیفی	میوه های گرمسیری
همدان	انگور/ کشمش	سیب زمینی	سیب	گوشت قرمز و مرغ	گردو
یزد	محصولات گلخانه ای	پسته، انار	گیاهان داروئی	گوشت مرغ و قرمز	بلدرچین

مأخذ: ارزش افزایی در بخش کشاورزی (شناسایی و تعیین زنجیره های ارزش اولویت دار کشاورزی در مناطق ایران با هدف توسعه کشاورزی قراردادی)، خالدي و همکاران، ۱۳۹۹
 * شرکت های پشتیبان و سرمایه گذار کشاورزی قراردادی در اولویت استفاده از منابع برای ایجاد، توسعه و تکمیل زنجیره های ارزش بر اساس مزیت های استانی قرار دارند.

اولویت های سرمایه گذاری

اولویت‌های سرمایه‌گذاری

بخش کشاورزی به عنوان یک واحد بهم پیوسته به شمار می‌رود و همه زیر بخش‌های تولیدی آن کاملاً به هم وابسته است. بنابراین مدیریت این بخش باید با دیدگاه کلی، همزمان و یکپارچه صورت پذیرد. این مهم در حالی است که در کشور ما بخش مذکور به زیر بخش‌های مختلف تقسیم بندی شده است. این موضوع سبب شده است که در هنگام تصمیم‌گیری کلی، برخی از این بخش‌ها و ارتباط بین آنها مورد غفلت واقع شود. به همین منظور در تهیه و تدوین اولویت‌های سرمایه‌گذاری اقداماتی به شرح ذیل صورت گرفته است:

در ابتدا **فهرست** طرح‌ها، پروژه‌ها و فعالیت‌های اولویت‌دار بخش کشاورزی از معاونت‌ها و سازمان‌های تخصصی کشاورزی جمع‌آوری گردیده و پس از دریافت اولویت پروژه‌ها و طرح‌های مذکور از معاونت‌ها و سازمان‌های مربوطه، این اولویت‌ها با توجه به ملاحظات ذیل دسته‌بندی گردیده است:

۱. در نظر گرفتن ارتباط بین زیربخش‌های مختلف بخش کشاورزی در تهیه و تدوین اولویت‌های آنها
۲. تلفیق عناوین مشابه
۳. حذف عناوینی که ماهیت زیرساختی و دولتی داشتند
۴. بررسی‌های کارشناسی و اعمال نظرات تخصصی

در نهایت عناوین طرح‌ها، پروژه‌ها و فعالیت‌های اولویت‌دار در زیر بخش‌های کشاورزی به صورت ذیل گروه‌بندی و به شرح جدول ارائه شده است.

۱. حوزه صنایع تبدیلی و تکمیلی	۸. حوزه امور عشایر
۲. حوزه مکانیزاسیون	۹. حوزه تعاون روستایی
۳. حوزه دام و طیور	۱۰. حوزه جنگل و مرتع
۴. حوزه شیلات و آبزیان	۱۱. حوزه حفظ نباتات
۵. حوزه زراعت	۱۲. حوزه دامپزشکی
۶. حوزه باغبانی	۱۳. حوزه تجارت و بازرگانی
۷. حوزه آب و خاک	

اولویت های سرمایه گذاری در حوزه صنایع وابسته بخش کشاورزی

فهرست طرح‌ها، پروژه‌ها و فعالیت‌های اولویت‌دار

حوزه صنایع وابسته به بخش کشاورزی

ردیف	عنوان طرح / پروژه/فعالیت	جایگاه قانونی	نوع فعالیت	سطح اجرا
۱	تجهیز، بازسازی و نوسازی واحدهای صنعتی فرسوده	قانون برنامه هفتم و برنامه اقتصاد مقاومتی، سند تحول دولت مردمی	توسعه‌ای	کلیه استانها
۲	احداث واحدهای فرآورده های لبنی		ایجاد و توسعه‌ای	توسعه و تکمیل زنجیره های ارزش و فناوری های نوین (کلیه استانها)
۳	احداث و تجهیز کشتارگاه صنعتی دام و طیور		ایجاد و توسعه‌ای	توسعه و تجهیز و تکمیل زنجیره ارزش و تولید محصولات صادراتی (کلیه استانها)
۴	تجهیز کشتارگاه صنعتی طیور به خط دو		ایجاد و توسعه‌ای	کلیه استانها
۵	ایجاد و توسعه واحدهای فرآوری، قطعه بندی، بسته بندی و نگهداری انواع محصولات تولیدی دام، طیور و آبزیان		ایجاد و توسعه‌ای	ایجاد و توسعه در تکمیل زنجیره ارزش (کلیه استانها)
۶	ایجاد واحدهای خوراک دام، طیور و مکمل		ایجاد و توسعه‌ای	تکمیل زنجیره ارزش (کلیه استانها)
۷	فرآوری و بسته بندی عسل		ایجاد و توسعه‌ای	ترجیحاً استانهای قطب تولید
۸	ایجاد و توسعه سردخانه های بالای صفر، CA، و دودخانه		ایجاد و توسعه‌ای	تکمیل زنجیره ارزش در استانهای آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی و مازندران و ایجاد و توسعه آن در سایر استانها
۹	ایجاد و توسعه سردخانه های زیر صفر		ایجاد و توسعه‌ای	تکمیل زنجیره ارزش (کلیه استانها)
۱۰	انواع فرآورده های نوین گوشتی (گوشت قرمز و سفید)		ایجاد و توسعه‌ای	تکمیل زنجیره ارزش (کلیه استانها)
۱۱	ایجاد واحدهای عمل آوری ، بسته بندی ، انجماد و نگهداری و فرآوری ماهی و میگو		ایجاد و توسعه‌ای	استانهای ساحلی و استانهای قطب تولید
۱۲	غذاهای آماده و نیمه آماده کنسروی و غیر کنسروی		ایجاد و توسعه‌ای	کلیه استانها
۱۳	ایجاد و توسعه واحدهای تولید خوراک آبزیان و مکمل		ایجاد و توسعه‌ای	استانهای ساحلی و استانهای قطب تولید
۱۴	ایجاد و توسعه واحدهای فرآوری و بسته بندی پسته		ایجاد و توسعه‌ای	ترجیحاً استانهای قطب تولید با هدف تولید محصولات صادراتی
۱۵	فرآوری و بسته بندی خرما		ایجاد و توسعه‌ای	ترجیحاً استانهای قطب تولید با هدف تولید محصولات صادراتی

ردیف	عنوان طرح/ پروژه/ فعالیت	جایگاه قانونی	نوع فعالیت	سطح اجرا
۱۶	ایجاد، بهسازی و نوسازی انبارهای فنی و تاسیسات ذخیره سازی (مکانیزه و ساده) محصولات کشاورزی	قانون برنامه هفتم و برنامه اقتصاد مقاومتی، سند تحول دولت مردمی	ایجاد و توسعه‌ای	کلیه استانها
۱۷	فراوری میوه و سبزیجات		ایجاد و توسعه‌ای	کلیه استانها
۱۸	ایجاد و توسعه کارخانجات فرآورده های مختلف زیتون و روغن کشی		ایجاد و توسعه‌ای	توسعه و تکمیل زنجیره ارزش در استانهای قطب تولید
۱۹	بسته بندی و فراوری زرشک و عناب		ایجاد و توسعه‌ای	خراسان جنوبی
۲۰	درجه بندی و بسته بندی میوه (سیب، مرکبات، انگور، انار، انجیر، کیوی و غیره)		ایجاد و توسعه‌ای	استانهای قطب تولید
۲۱	بسته بندی و فراوری خشکبار		ایجاد و توسعه‌ای	کلیه استانها
۲۲	درجه بندی و بسته بندی و فراوری محصولات کشاورزی درقطب های تولید		ایجاد و توسعه‌ای	کلیه استانها
۲۳	فراوری و بسته بندی گیاهان دارویی و معطر		ایجاد و توسعه‌ای	کلیه استانها
۲۴	درجه بندی، بسته بندی و فراوری سبزیجات و صیفی جات (سیب زمینی، گوجه فرنگی، فراوردهای نوین مانند گوجه خشک شده، کنسرو، آب گوجه، پیاز و خیار و غیره)		ایجاد و توسعه‌ای	استانهای قطب تولید
۲۵	واحدهای سورت و بسته بندی کشمش		ایجاد و توسعه‌ای	استانهای قطب تولید با هدف تولید محصولات صادراتی
۲۶	بسته بندی و فراوری زعفران		ایجاد و توسعه‌ای	ترجیحاً در استانهای قطب تولید با هدف تولید محصولات صادراتی
۲۷	اصلاح، نوسازی و بازسازی و تجمیع واحدهای شالی کوبی سنتی و احداث شالی کوبی های مدرن و صنایع تبدیلی برنج		ایجاد و توسعه‌ای	مازندران، گیلان و سایر استانهای تولید کننده برنج فاقد واحد مدرن
۲۸	احداث واحدهای ذرت خشک کنی و واحدهای فراوری ذرت		ایجاد و توسعه‌ای	ترجیحاً در استانهای قطب تولید
۲۹	احداث و نوسازی واحدهای بسته بندی و فراوری قارچ خوراکی		ایجاد و توسعه‌ای	کلیه استانهای تولید کننده
۳۰	خوراک دام و سیلاژ از علوفه و ضایعات کشاورزی		ایجاد و توسعه‌ای	ترجیحاً در استانهای قطب تولید

ردیف	عنوان طرح / پروژه/فعالیت	جایگاه قانونی	نوع فعالیت	سطح اجرا
۳۱	بسته بندی و فرآوری تخم مرغ	قانون برنامه هفتم و برنامه اقتصاد مقاومتی، سند تحول دولت مردمی	ایجاد و توسعه‌ای	ترجیحاً در استانهای قطب تولید
۳۲	ایجاد، توسعه، به‌سازی و نوسازی واحدهای فرآوری، بوجاری و بسته بندی بذور		توسعه‌ای	کلیه استانها
۳۳	تجهیز، بازسازی و نوسازی و تکمیل کارخانه- های پنبه پاک کنی		ایجاد و توسعه‌ای	در استانهای پنبه خیز
۳۴	تکمیل واحدهای نیمه تمام		ایجاد و توسعه ای	کلیه استانها
۳۵	فعال سازی واحدهای نیمه فعال و راکد		ایجاد و توسعه ای	کلیه استانها
۳۶	بسته بندی محصولات خام و کشاورزی		ایجاد و توسعه ای	استانهای قطب تولید
۳۷	واحدهای تولید فرآورده‌های جدید انواع محصولات دریایی و سایر فرآورده‌های خشک و دودی، نمک سود و غیره		ایجاد و توسعه ای	استانهای ساحلی و قطب تولید
۳۸	سیلوی نگهداری غلات و محصولات دامی		ایجاد و توسعه ای	تکمیل زنجیره ارزش (کلیه استانها)
۳۹	واحدهای تولید فرآورده های مختلف برنج و محصولات جانبی		ایجاد و توسعه ای	توسعه و تکمیل زنجیره ارزش در استانهای مازندران و گیلان(در صورت رفع محدودیت آبی و لغو ممنوعیت کشت برنج در سایر استانها نیز بلامانع است)
۴۰	فرآوری و بسته بندی حبوبات		ایجاد و توسعه ای	توسعه و تکمیل زنجیره ارزش در استانهای قطب تولید
۴۱	فرآوری چای و تولید مشتقات		ایجاد و توسعه ای	تکمیل زنجیره ارزش در استان گیلان
۴۲	تولید انواع نشاسته و مشتقات		ایجاد و توسعه ای	کلیه استانها
۴۳	ایجاد و توسعه فرآورده های کنجد		ایجاد و توسعه ای	تکمیل زنجیره ارزش (کلیه استانها)
۴۴	تولید افزودنی های مواد غذایی		ایجاد و توسعه ای	کلیه استانها
۴۵	تولید کود آلی و بیولوژیک		ایجاد و توسعه ای	کلیه استانها

ردیف	عنوان طرح / پروژه/فعالیت	جایگاه قانونی	نوع فعالیت	سطح اجرا
۴۶	طرح های جدید دانش بنیان	قانون برنامه هفتم و برنامه اقتصاد مقاومتی، سند تحول دولت مردمی	ایجاد و توسعه ای	کلیه استانها
۴۷	ایجاد واحدهای تبدیل ضایعات و زائدات و پسماندهای کشاورزی		ایجاد و توسعه ای	تکمیل زنجیره ارزش در کلیه استانها
۴۸	باراندازهای مبدا عرضه محصولات کشاورزی		ایجاد و توسعه ای	کلیه استانها
۴۹	فرآوری سیب زمینی (فرنج فرایز، پودر، پوره، نشاسته و غیره)		ایجاد و توسعه ای	ترجیحاً در استانهای قطب تولید
۵۰	بسته بندی و نگهداری محصولات گلخانه ای		ایجاد و توسعه ای	استانهای قطب تولید
۵۱	فرآوری میوه های سیب و مرکبات و انگور، انار، انجیر و غیره (فرآوری شامل کنسانتره، آبمیوه، انجماد، خشک کردن ، پودر، پوره، مربا، کمپوت و غیره)		ایجاد و توسعه ای	استانهای قطب تولید
۵۲	آماده سازی اولیه محصولات کشاورزی (مانند پری کولینگ) بارگاه های بهداشتی محصولات کشاورزی		ایجاد و توسعه ای	کلیه استانها
۵۳	بسته بندی اصولی محصولات سردسیری و خشک		ایجاد یا توسعه ای	کلیه استانهای هدف طبق برنامه
۵۴	ایجاد، بهسازی و نوسازی انبارهای فنی و تاسیسات ذخیره سازی محصولات سردسیری و خشک		ایجاد یا توسعه ای	کلیه استانهای هدف طبق برنامه
۵۵	ایجاد واحدهای فرآوری و آبگیری میوه های معتدله و سردسیری به صورت سیار و ثابت (سیب، انگور، هلو، آلبالو، آلو و غیره)		ایجاد یا توسعه ای	کلیه استانهای هدف طبق برنامه
۵۶	واحدهای مکانیزه سورت، درجه بندی و بسته بندی انواع میوه های سردسیری و خشک		ایجاد یا توسعه ای	کلیه استانهای هدف طبق برنامه
۵۷	ایجاد بارگاه های فنی و بهداشتی خشک کنی زرشک، عنب، انگور و غیره		ایجاد یا توسعه ای	کلیه استانهای هدف طبق برنامه
۵۸	ایجاد و تجهیز ترمینالهای ضبط بسته و واحدهای فرآوری و بسته بندی بسته		ایجاد یا توسعه ای	کلیه استانهای هدف طبق برنامه
۵۹	ایجاد واحدهای بسته بندی و فرآوری خشکبار (بادام، فندق، گردو و غیره)		ایجاد یا توسعه ای	کلیه استانهای هدف طبق برنامه
۶۰	ایجاد تاسیسات آماده سازی اولیه محصولات معتدله و سردسیری (پری کولینگ و غیره)		ایجاد یا توسعه ای	کلیه استانهای هدف طبق برنامه

ردیف	عنوان طرح / پروژه/فعالیت	جایگاه قانونی	نوع فعالیت	سطح اجرا
۶۱	ایجاد سردخانه های کوچک مقیاس و سیار در مناطق تولید محصولات معتدله و سردسیر	قانون برنامه هفتم و برنامه اقتصاد مقاومتی، سند تحول دولت مردمی	ایجاد یا توسعه ای	کلیه استان های هدف طبق برنامه
۶۲	واحدهای تبدیل بقایای گیاهی، ضایعات، زائدات و پسماندها به کودهای آلی و کمپوست		ایجاد یا توسعه ای	کلیه استان های هدف طبق برنامه
۶۳	بازسازی و نوسازی واحدهای فرآوری زیتون		ایجاد یا توسعه ای	استان های قطب تولید
۶۴	ایجاد انبارهای بورس در گیاهان دارویی		ایجاد یا توسعه ای	کلیه استان های هدف طبق برنامه
۶۵	ایجاد واحدهای فرآوری گیاهان دارویی در شهرک های کشاورزی		ایجاد یا توسعه ای	کلیه استان های هدف طبق برنامه
۶۶	ایجاد واحدهای بسته بندی، سورت و تولید دمنوش و نوشابه های گیاهان دارویی		ایجاد یا توسعه ای	کلیه استان های هدف طبق برنامه
۶۷	ایجاد واحدهای پیشرفته اسانس گیری و عصاره گیری گیاهان دارویی		ایجاد یا توسعه ای	کلیه استان های هدف طبق برنامه
۶۸	واحدهای نگهداری و انبار گیاهان دارویی (باراندازهای گیاهان دارویی)		ایجاد یا توسعه ای	کلیه استان های هدف طبق برنامه
۶۹	ایجاد پالایشگاه های گیاهان دارویی		ایجاد یا توسعه ای	کلیه استان های هدف طبق برنامه
۷۰	ایجاد و توسعه صنایع تبدیلی و فرآوری تخم مرغ		ایجاد و توسعه ای	کلیه استان های مشخص شده در سند ملی آمایش سرزمینی
۷۱	احداث و نوسازی واحدهای بسته بندی و فرآوری گندم و جو	برنامه هفتم توسعه	ایجاد و توسعه ای	کلیه استان ها
۷۲	احداث کارخانه تولید کودهای فوسفاته		توسعه ای	در سطح ملی
۷۳	تجهیز و نوسازی کارخانجات فرآوری بذر پنبه و کارخانجات پنبه پاک کنی		توسعه ای	استان های پنبه خیز

اولویت های سرمایه گذاری در حوزه مکانیزاسیون

ردیف	عنوان طرح / پروژه/فعالیت	جایگاه قانونی	نوع فعالیت	سطح اجرا
۱	تأمین ماشین ها، تجهیزات، ادوات و دنباله بندهای کشاورزی	برنامه هفتم توسعه و اقتصاد مقاومتی	توسعه ای	کلیه استانها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)
۲	بهسازی و نوسازی ناوگان ماشینینی و واحدهای زراعی، باغی، دام، طیور و آبزیان	برنامه هفتم توسعه و اقتصاد مقاومتی	توسعه ای	کلیه استانها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)
۳	ایجاد و توسعه فناوری های نوین در کلیه زیر بخشهای کشاورزی	برنامه هفتم توسعه و اقتصاد مقاومتی	ایجاد و توسعه ای	کلیه استانها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)
۴	نصب سیستم پایش عملکرد ماشین های خودگردان کشاورزی	قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی، ماده ۵ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز و ماده ۹ و ۱۰ دستورالعمل شماره ۳۴۷-۲۰/۲ مورخ ۱۳۹۸/۰۵/۰۵ روش مدیریت کنترل سوخت ابلاغی توسط وزیر محترم نفت	ایجاد	کلیه استانها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)
۵	توسعه کشاورزی حفاظتی (دستگاه های کم خاک ورزی و کشت مستقیم و غیره) و بهبود فناوری مبارزه با آفات و بیماری ها (سمپاشی)	برنامه هفتم توسعه و اقتصاد مقاومتی	ایجاد و توسعه ای	کلیه استانها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)
۶	جایگزینی ماشین های فرسوده (تراکتور، کمابین و غیره)	ماده ۲۹ قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی	ایجاد	کلیه استانها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)
۷	ساخت هانگار برای شرکت های خدمات مکانیزاسیون کشاورزی	برنامه هفتم توسعه و اقتصاد مقاومتی	ایجاد	کلیه استانها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)
۸	ایجاد و راه اندازی اسنپ ماشین های کشاورزی	برنامه هفتم توسعه و اقتصاد مقاومتی	ایجاد و توسعه ای	کلیه استانها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)
۹	توسعه فناوری های کشاورزی دقیق	برنامه هفتم توسعه و اقتصاد مقاومتی	ایجاد و توسعه ای	کلیه استانها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)
۱۰	ایجاد و توسعه خدمات مکانیزاسیون باغی	برنامه هفتم توسعه و اقتصاد مقاومتی	ایجاد و توسعه ای	کلیه استانهای هدف طبق برنامه

ردیف	عنوان طرح / پروژه/ فعالیت	جایگاه قانونی	نوع فعالیت	سطح اجرا
۱۱	تجهیز باغات سردسیری و خشک به سامانه های ضد سرمازدگی	برنامه هفتم توسعه و اقتصاد مقاومتی	ایجاد و توسعه ای	کلیه استانهای هدف طبق برنامه
۱۲	بکارگیری و توسعه فن آوریهای نوین در زیربخش شیلات از طریق مکانیزاسیون مراکز تکثیر و مزارع پرورش آبزیان کشور	برنامه هفتم توسعه اقتصادی ، اقتصاد مقاومتی، بسته صادرات غیر نفتی ، سند چشم انداز ۱۴۰۴	ایجاد و توسعه ای	کلیه استانها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)
۱۳	توسعه اتوماسیون و مکانیزاسیون در واحدهای زیربخش طیور	برنامه ششم توسعه (سند تفضیلی برنامه ششم توسعه و جدول اهداف کمی راهبرد امنیت غذایی، سلامت و غنی سازی محصولات کشاورزی)	ایجاد و توسعه ای	کلیه استانها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)
۱۴	تدارک، تأمین و توسعه سمپاش ها و ارتقاء فناوری آنها	برنامه پنج ساله هفتم توسعه اقتصادی، اقتصاد مقاومتی، سند چشم انداز در افق ۱۴۰۴، قانون سیاستهای اجرایی اصل ۴۴ قانون اساسی، ماده ۲ قانون افزایش بهره وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی	ایجاد و توسعه ای	کلیه استانها
۱۵	ایجاد شرکت های خدمات مکانیزاسیون	برنامه پنج ساله هفتم توسعه اقتصادی، اقتصاد مقاومتی، سند چشم انداز در افق ۱۴۰۴ و...	ایجاد و توسعه ای	کلیه استانها
۱۶	تقویت شرکت های مکانیزاسیون استانها در جهت توسعه کشت دانه های روغنی	برنامه پنج ساله هفتم توسعه اقتصادی، اقتصاد مقاومتی، سند چشم انداز در افق ۱۴۰۴ و...	ایجاد و توسعه ای	کلیه استانها
۱۷	توسعه مکانیزاسیون کشت چغندر قند (دقیق کار، ست برداشت و کمباین)	برنامه هفتم توسعه	توسعه ای	در سطح ملی
۱۸	توسعه مکانیزاسیون برداشت پنبه و علوفه	برنامه هفتم توسعه	توسعه ای	پنبه در استانهای پنبه خیز و علوفه در سطح ملی
۱۹	تأمین کمباین و تراکتورهای نیمه سنگین و سنگین	برنامه هفتم توسعه	توسعه ای	در سطح ملی

فهرست طرح ها، پروژه ها و فعالیت های اولویت دار حوزه صنایع وابسته به مکانیزاسیون

اولویت های سرمایه گذاری در حوزه دام و طیور

ردیف	عنوان طرح / پروژه/فعالیت	جایگاه قانونی	نوع فعالیت	سطح اجرا
۱	ایجاد، تکمیل، تجهیز و توسعه زنجیره‌های تولید گوشت قرمز، شیر، گوشت مرغ و تخم مرغ، زنبورعسل و نوغان	برنامه ششم توسعه (جدول اهداف کمی راهبرد و امنیت غذایی، سلامت و غنی سازی محصولات کشاورزی (دام، طیور و زنبورعسل))	ایجاد و توسعه ای	کلیه استان ها
۲	ایجاد واحد های پرورش گوسفند و بز صنعتی از نژاد های پرتولید وارداتی، پرورش گوسفند از ترکیب های ژنتیکی گوسفند پربازده با تأیید دام از سامانه اصلاح نژاد	برنامه ششم توسعه (جدول اهداف کمی راهبرد امنیت غذایی، سلامت و غنی سازی محصولات کشاورزی)	ایجاد و توسعه ای	کلیه استان ها
۳	ایجاد و توسعه واحد های پروژه ترمینال کراس گوسفند	برنامه ششم توسعه (جدول اهداف کمی راهبرد امنیت غذایی، سلامت و غنی سازی محصولات کشاورزی)	ایجاد و توسعه ای	همدان، لرستان، گلستان و تهران
۴	احداث، تکمیل و تجهیز واحدهای پرورش گوسفند و بز بومی (حفظ، حراست و اصلاح نژاد گوسفند و بز بومی)	برنامه ششم توسعه (جدول اهداف کمی راهبرد امنیت غذایی، سلامت و غنی سازی محصولات کشاورزی)	ایجاد و توسعه ای	کلیه استان های کشور
۵	احداث، تکمیل و بازسازی واحدهای پرورش دهنده گاوهای خالص و آمیخته دومنظوره	برنامه ششم توسعه (جدول اهداف کمی راهبرد امنیت غذایی، سلامت و غنی سازی محصولات کشاورزی)	ایجاد و توسعه ای	بوشهر، هرمزگان، ایلام، خوزستان، آذربایجانهای شرقی و غربی، گیلان، مازندران، مرکزی، زنجان، کرمانشاه، چهارمحال، کهگیلویه و بویراحمد، خراسانهای شمالی و جنوبی، سمنان، لرستان، یزد، قم
۶	احداث، تکمیل و بازسازی واحدهای پرورش گاو میش	برنامه ششم توسعه (جدول اهداف کمی راهبرد امنیت غذایی، سلامت و غنی سازی محصولات کشاورزی)	ایجاد و توسعه ای	خوزستان، آذربایجانهای غربی و شرقی، اردبیل، گیلان، مازندران و گلستان
۷	احداث، تکمیل و بازسازی واحدهای پرورش گاو بومی	در راستای اجرای قانون نظام دامپروری و اجرای طرح حفظ و حراست از منابع ژنتیکی (قوانین ۵ ساله توسعه کشور)	ایجاد و توسعه ای	سیستان و بلوچستان (سیستانی و دشتیاری)، مرکزی و اصفهان (گلپایگانی)، گیلان و مازندران (تالشی و مازندرانی) آذربایجان شرقی و غربی (سرابی)، خوزستان (نجدی)
۸	احداث، تکمیل و بازسازی واحدهای پرورش شتر	برنامه ششم توسعه (جدول اهداف کمی راهبرد امنیت غذایی، سلامت و غنی سازی محصولات کشاورزی)	ایجاد و توسعه ای	کرمان، یزد، جنوب کرمان، خراسان جنوبی، سمنان، قم، بوشهر و هرمزگان، اردبیل، سیستان و بلوچستان، گلستان و خراسان رضوی
۹	احداث، تکمیل و بازسازی واحدهای پرورش گوساله پایه پروار	برنامه ششم توسعه (جدول اهداف کمی راهبرد امنیت غذایی، سلامت و غنی سازی محصولات کشاورزی)	ایجاد و توسعه ای	قزوین، اصفهان، تهران، خراسان رضوی، فارس، آذربایجان شرقی و اردبیل
۱۰	احداث، تکمیل و تجهیز ایستگاه های جمع آوری شیر خام	برنامه ششم توسعه (جدول اهداف کمی راهبرد امنیت غذایی، سلامت و غنی سازی محصولات کشاورزی)	ایجاد و توسعه ای	کلیه استان ها

ردیف	عنوان طرح/ پروژه/ فعالیت	جایگاه قانونی	نوع فعالیت	سطح اجرا
۱۱	احداث، تکمیل و تجهیز آزمایشگاه های آنالیز شیر خام	برنامه ششم توسعه (جدول اهداف کمی راهبرد امنیت غذایی، سلامت و غنی سازی محصولات کشاورزی)	ایجاد و توسعه ای	قزوین، اصفهان، تهران، خراسان رضوی، فارس، آذربایجان شرقی
۱۲	ایجاد دفاتر بهبود مدیریت دام (DHI)	برنامه ششم توسعه (جدول اهداف کمی راهبرد امنیت غذایی، سلامت و غنی سازی محصولات کشاورزی)	ایجاد و توسعه ای	کلیه استان ها
۱۳	ایجاد واحدهای پرورش اسب	در راستای اجرای قانون نظام دامپروری و اجرای طرح حفظ و حراست از منابع ژنتیکی (قوانین ۵ ساله توسعه کشور)	ایجاد و توسعه ای	خراسان شمالی، یزد، مازندران، گیلان، کرمانشاه، کردستان، فارس و خوزستان
۱۴	هوشمندسازی صنعت دام و طیور	برنامه ششم توسعه (سند تفصیلی برنامه ششم توسعه و جدول اهداف کمی راهبرد امنیت غذایی، سلامت و غنی سازی محصولات کشاورزی)	ایجاد و توسعه ای	کلیه استان ها (طرح ملی)
۱۵	احداث، تجهیز، به سازی و توسعه واحدهای جوجه کشی	برنامه ششم توسعه (سند تفصیلی برنامه ششم توسعه و جدول اهداف کمی راهبرد امنیت غذایی، سلامت و غنی سازی محصولات کشاورزی) (بخش دام و طیور)	ایجاد و توسعه ای	با معرفی سازمان جهاد کشاورزی استان و تأیید دفتر طیور معاونت تولیدات دامی وزارت جهاد کشاورزی جهت طرح های با پیشرفت فیزیکی ۵۰ درصدی قابل اجرا می باشد
۱۶	احداث، تکمیل، تجهیز و نوسازی واحدهای پرورش طیور	برنامه ششم توسعه (سند تفصیلی برنامه ششم توسعه و جدول اهداف کمی راهبرد امنیت غذایی، سلامت و غنی سازی محصولات کشاورزی) (بخش دام و طیور)	ایجاد و توسعه ای	کلیه استان ها
۱۷	فرآوری بهینه بقایای کشاورزی و کارخانجات صنایع غذایی در تغذیه دام	برنامه ششم توسعه (جدول اهداف کمی راهبرد امنیت غذایی، سلامت و غنی سازی محصولات کشاورزی برنامه ششم توسعه) (بخش دام و طیور)	توسعه ای	کلیه استان ها
۱۸	توسعه استفاده از علوفه های کم آب بر و مقاوم به خشکی و شوری در تغذیه دام	برنامه ششم توسعه (جدول اهداف کمی راهبرد امنیت غذایی، سلامت و غنی سازی محصولات کشاورزی برنامه ششم توسعه) (بخش دام و طیور)	توسعه ای	کلیه استان ها
۱۹	توسعه استفاده از اقلام جایگزین ذرت و کنجاله سویا و دیگر محصولات کمتر رایج در جیره طیور	برنامه ششم توسعه (جدول اهداف کمی راهبرد امنیت غذایی، سلامت و غنی سازی محصولات کشاورزی برنامه ششم توسعه) (بخش دام و طیور)	توسعه ای	کلیه استان ها

ردیف	عنوان طرح / پروژه/فعالیت	جایگاه قانونی	نوع فعالیت	سطح اجرا
۲۰	بهسازی و نوسازی جایگاه دام روستائی	برنامه ششم توسعه (جدول اهداف کمی راهبرد امنیت غذایی، سلامت و غنی سازی محصولات کشاورزی برنامه ششم توسعه (بخش دام و طیور))	توسعه ای	کلیه استان ها
۲۱	ایجاد تصفیه خانه در گاوداری های صنعتی بالای ۲۰۰ رأس	برنامه ششم توسعه (جدول اهداف کمی راهبرد امنیت غذایی، سلامت و غنی سازی محصولات کشاورزی برنامه ششم توسعه (دام، طیور و زنبور عسل))	ایجاد و توسعه ای	کلیه استان ها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)
۲۲	ساماندهی و تکمیل واحد های نیمه تمام مجتمع های دامپروری (دام سبک و دام سنگین)	برنامه ششم توسعه (جدول اهداف کمی راهبرد امنیت غذایی، سلامت و غنی سازی محصولات کشاورزی برنامه ششم توسعه (بخش دام و طیور))	ایجاد	کلیه استان ها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)
۲۳	ایجاد، توسعه، تجهیز، بازسازی و نوسازی زنبورستان ها	برنامه ششم توسعه (سند تفصیلی برنامه ششم توسعه و جدول اهداف کمی راهبرد امنیت غذایی، سلامت و غنی سازی محصولات کشاورزی برنامه ششم توسعه (بخش دام، طیور و زنبور عسل))	ایجاد و توسعه ای	کلیه استان ها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)
۲۴	ایجاد و توسعه مراکز پرورش ملکه زنبور عسل	برنامه ششم توسعه (سند تفصیلی برنامه ششم توسعه و جدول اهداف کمی راهبرد امنیت غذایی، سلامت و غنی سازی محصولات کشاورزی برنامه ششم توسعه (بخش دام، طیور و زنبور عسل))	ایجاد و توسعه ای	کلیه استان ها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)
۲۵	احداث توتستان	طرح توسعه و احیاء صنعت نوغانداری کشور در افق ۱۰ ساله	ایجاد	کلیه استان ها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)
۲۶	ایجاد، تجهیز و بازسازی جایگاه های پرورش نوغان (تلنبار)	طرح توسعه و احیاء صنعت نوغانداری کشور در افق ۱۰ ساله	ایجاد و توسعه ای	کلیه استان ها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)
۲۷	احداث، تجهیز و بازسازی کارگاه های سنتی ابریشم کشی	طرح توسعه و احیاء صنعت نوغانداری کشور در افق ۱۰ ساله	ایجاد و توسعه ای	کلیه استان ها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)

اولویت های سرمایه گذاری در حوزه شیلات و آبزیان

حوزه شیلات و آبزیان

ردیف	عنوان طرح/پروژه/فعالیت	جایگاه قانونی	نوع فعالیت	سطح اجرا
۱	ایجاد و توسعه واحدهای پرورش ماهیان دریایی در آبهای شمال و جنوب و آبهای داخلی در قفس	نامنه هفتم توسعه اقتصادی، اقتصاد مقاومتی، بسته صادرات غیر نفتی، سند چشم‌انداز ۱۴۰۴	ایجاد و توسعه ای	کلیه استانها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)
۲	ایجاد تاسیسات پشتیبانی پرورش ماهی در دریا (قفس)		ایجاد و توسعه ای	استانهای شمالی و جنوبی
۳	ایجاد و توسعه واحدهای تکثیر و پرورش ماهیان خاویاری		ایجاد و توسعه ای	کلیه استانها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)
۴	ایجاد و توسعه واحدهای پرورش، تکثیر، مولد سازی و اصلاح نژاد میگو		ایجاد و توسعه ای	استانهای سیستان و بلوچستان، هرمزگان، خوزستان، بوشهر و گلستان
۵	ایجاد و توسعه واحدهای تکثیر و مولد سازی ماهیان دریایی		ایجاد و توسعه ای	استانهای سیستان و بلوچستان، هرمزگان، بوشهر و خوزستان
۶	ایجاد و توسعه واحدهای تکثیر و مولد سازی میگوی عاری از بیماری‌های خاص (SPF)		ایجاد و توسعه ای	استانهای سیستان و بلوچستان، هرمزگان، خوزستان، بوشهر و گلستان
۷	ایجاد و توسعه واحدهای تکثیر و پرورش ماهیان دریایی (در استخرهای بتونی، خاکی، مدار بسته و غیره)		ایجاد و توسعه ای	استانهای سیستان و بلوچستان، هرمزگان، خوزستان، بوشهر و گلستان
۸	ایجاد و توسعه واحدهای تکثیر و پرورش سایر آبزیان شور و شیرین (آرتیمیا، میکرو و ماکرو جلبک، صدف، زالو و غیره)		ایجاد و توسعه ای	کلیه استانها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)
۹	ایجاد خط تولید خوراک لاروی ماهیان دریایی و میگو در کارخانجات غذای آبزیان		ایجاد و توسعه ای	کلیه استانها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)
۱۰	توسعه فناوری‌های نوین از طریق گسترش فعالیت‌های شرکت‌های دانش بنیان شیلاتی		ایجاد و توسعه ای	کلیه استانها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)

ردیف	عنوان طرح / پروژه / فعالیت	جایگاه قانونی	نوع فعالیت	سطح اجرا
۱۱	احداث، توسعه، باز سازی، نوسازی و تجهیز مراکز تکثیر و پرورش ماهیان سرد آبی	برنامه هفتم توسعه اقتصادی، اقتصاد مقاومتی، بسته صادرات غیر نفتی، سند چشم انداز ۱۴۰۴	ایجاد و توسعه ای	کلیه استانها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)
۱۲	احداث مراکز اصلاح نژاد تکثیر ماهی قزل آلا		ایجاد و توسعه ای	کلیه استانها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)
۱۳	ایجاد، توسعه، باز سازی، نوسازی و تجهیز مراکز تکثیر و پرورش ماهیان گرم آبی		ایجاد و توسعه ای	کلیه استانها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)
۱۴	ایجاد، توسعه، باز سازی، نوسازی و تجهیز مراکز تکثیر و پرورش ماهیان زینتی		ایجاد و توسعه ای	کلیه استانها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)
۱۵	ایجاد مراکز تکثیر و پرورش تیلاپیا		ایجاد و توسعه ای	در استانهای یزد، قم، سمنان و خراسان جنوبی
۱۶	احداث مراکز تکثیر و پرورش گونه های جدید آبزیان (زالو، قورباغه، کروتودیل و غیره)		ایجاد و توسعه ای	کلیه استانها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)
۱۷	احداث و بهره برداری از استخرهای دو منظوره		ایجاد و توسعه ای	کلیه استانها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)
۱۸	تأمین ابزار و ادوات صیادی		ایجاد و توسعه ای	کلیه استانها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)
۱۹	احداث، تکمیل و لایروبی بنادر صیادی		ایجاد و توسعه ای	استان های شمالی و جنوبی

ردیف	عنوان طرح/پروژه/فعالیت	جایگاه قانونی	نوع فعالیت	سطح اجرا
۲۰	تکمیل موج شکن های مردمی به تعداد ۳۸ بندر	برنامه هفتم توسعه اقتصادی ، اقتصاد مقاومتی، بسته صادرات غیر نفتی، سند چشم انداز ۱۴۰۴	ایجاد و توسعه ای	استانهای جنوبی
۲۱	صید و صیادی مشتمل بر خرید، تجهیز و نوسازی و بازسازی شناورهای صیادی	برنامه هفتم توسعه اقتصادی ، اقتصاد مقاومتی، بسته صادرات غیر نفتی، سند چشم انداز ۱۴۰۴	ایجاد و توسعه ای	کلیه استانها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)
۲۲	بهینه سازی حمل و نقل آبزیان و محصولات شیلاتی و ایجاد زنجیره سرد از صید تا عرضه	برنامه هفتم توسعه اقتصادی، اقتصاد مقاومتی، بسته صادرات غیر نفتی، سند چشم انداز ۱۴۰۴ و برنامه افزایش مصرف سرانه آبزیان	ایجاد و توسعه ای	کلیه استانها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)
۲۳	ایجاد سامانه های ردیابی محصولات شیلاتی از صید تا عرضه	برنامه هفتم توسعه اقتصادی، اقتصاد مقاومتی، بسته صادرات غیر نفتی، سند چشم انداز ۱۴۰۴ و برنامه افزایش مصرف سرانه آبزیان	ایجاد	کلیه استانها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)
۲۴	احداث، تکمیل و تجهیز بازارها و مراکز عرضه آبزیان	برنامه هفتم توسعه اقتصادی، اقتصاد مقاومتی، بسته صادرات غیر نفتی، سند چشم انداز ۱۴۰۴ و برنامه افزایش مصرف سرانه آبزیان	ایجاد و توسعه ای	کلیه استانها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)
۲۵	احداث رستوران های سیار آبزیان	برنامه هفتم توسعه اقتصادی، اقتصاد مقاومتی، بسته صادرات غیر نفتی، سند چشم انداز ۱۴۰۴ و برنامه افزایش مصرف سرانه آبزیان	ایجاد	کلیه استانها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)
۲۶	توسعه زنجیره تأمین و ارزش محصولات شیلاتی	برنامه هفتم توسعه اقتصادی، اقتصاد مقاومتی، بسته صادرات غیر نفتی، سند چشم انداز ۱۴۰۴ و برنامه افزایش مصرف سرانه آبزیان	توسعه ای	کلیه استانها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)
۲۷	هوشمندسازی صنعت شیلات و آبزیان	برنامه ششم توسعه (سند تفضیلی برنامه ششم توسعه و جدول اهداف کمی راهبرد امنیت غذایی، سلامت و غنی سازی محصولات کشاورزی)	ایجاد و توسعه ای	کلیه استانها(طرح ملی)

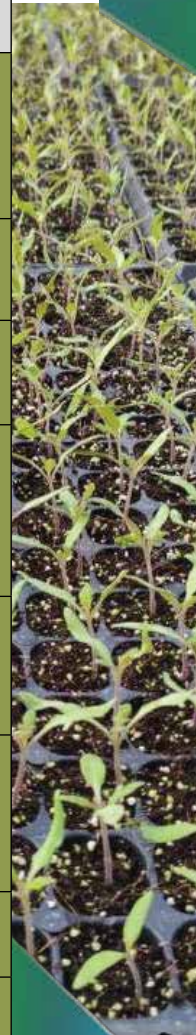

اولویت های سرمایه گذاری در حوزه زراعت

فهرست طرح‌ها، پروژه‌ها و فعالیت‌های اولویت‌دار

حوزه زراعت

ردیف	عنوان طرح / پروژه/فعالیت	جایگاه قانونی	نوع فعالیت	سطح اجرا
۱	توسعه کشت پاییزه چغندر قند	اقتصاد مقاومتی ، برنامه هفتم، سند تحول دولت مردمی	توسعه ای	استان های اردبیل، اصفهان، ایلام، جنوب کرمان، خراسان رضوی و شمالی، خوزستان، سمنان، فارس، کرمانشاه، کهگیلویه، گلستان و لرستان
۲	تجهیز و نوسازی ناوگان حمل و نقل و صادرات سبزی و صیفی	برنامه هفتم توسعه	توسعه ای	در سطح ملی
۳	احداث پایانه صادراتی سبزی و صیفی و میوه	برنامه هفتم توسعه	توسعه ای	در سطح ملی
۴	ایجاد و توسعه شرکت‌های تولید بذور هیبرید سبزی و صیفی و محصولات زراعی در کشور و خربداری لایین های والدینی آنها	برنامه هفتم توسعه	ایجاد و توسعه ای	در سطح ملی
۵	ایجاد و توسعه شرکت‌های تأمین کننده کودهای شیمیایی از ته، فسفات و پتاسه	برنامه هفتم توسعه	ایجاد و توسعه ای	در سطح ملی
۶	بهسازی و نوسازی شرکت‌های تولید کننده بذر (سرمایه در گردش و یارانه بذر)	برنامه هفتم توسعه	توسعه ای	کلیه استانها
۷	توسعه کشت نشائی	برنامه هفتم توسعه	توسعه ای	کلیه استانها
۸	هوشمندسازی بخش زراعت	برنامه ششم توسعه (سند تفصیلی برنامه ششم توسعه و جدول اهداف کمی راهبرد امنیت غذایی، سلامت و غنی سازی محصولات کشاورزی)	ایجاد و توسعه ای	کلیه استان ها (طرح ملی)

اولویت های سرمایه گذاری در حوزه باغبانی

فهرست طرح‌ها، پروژه‌ها و فعالیت‌های اولویت‌دار حوزه باغبانی

ردیف	عنوان طرح / پروژه/فعالیت	جایگاه قانونی	نوع فعالیت	سطح اجرا
۱	توسعه و احداث گلخانه ها و محیط های کنترل شده	اقتصاد مقاومتی، برنامه هفتم، سند تحول دولت دهمی	ایجاد و توسعه‌ای	کلیه استان های هدف طبق برنامه
۲	تولید بذور هیبرید سبزی و صیفی گلخانه ای در کشور		ایجاد و توسعه‌ای	کلیه استان های هدف طبق برنامه
۳	تولید میوه های گرمسیری و نیمه گرمسیری با رویکرد کاهش واردات با تاکید بر تولید موز		ایجاد و توسعه‌ای	کلیه استان های هدف طبق برنامه
۴	اصلاح و احیاء باغات سردسیری و خشک با رویکرد افزایش بهره وری مصرف آب با تاکید بر طرح فراز انگور و سرشاخه کاری درختان میوه		ایجاد و توسعه‌ای	کلیه استان های هدف طبق برنامه
۵	توسعه، اصلاح و بهسازی باغات زیتون کشور با هدف افزایش تولید روغن سلامت محور زیتون		ایجاد و توسعه‌ای	کلیه استان های هدف طبق برنامه
۶	توسعه، اصلاح و بازسازی باغات کشور		ایجاد و توسعه‌ای	کلیه استان های هدف طبق برنامه
۷	توسعه باغات دیم در اراضی شیب دار و مستعد		ایجاد و توسعه‌ای	کلیه استان های هدف طبق برنامه
۸	ایجاد و توسعه سایبان محصولات باغبانی		ایجاد و توسعه‌ای	کلیه استان های هدف طبق برنامه
۹	احداث، توسعه و تجهیز واحدهای تولید بذر نهال و نشا		ایجاد و توسعه‌ای	کلیه استان های هدف طبق برنامه
۱۰	ایجاد و توسعه باغ های مادری تأمین کننده اندام های تکثیری اصیل و سالم		ایجاد و توسعه‌ای	کلیه استان های هدف طبق برنامه
۱۱	ایجاد و توسعه کشت و صنعت های خصوصی و سهامی باغی		ایجاد و توسعه‌ای	کلیه استان های هدف طبق برنامه
۱۲	توسعه باغات متراکم و نیمه متراکم مدرن و مکانیزه سردسیری و خشک		ایجاد و توسعه‌ای	کلیه استان های هدف طبق برنامه
۱۳	تولید محصولات معتدله و سردسیری در محیط های کنترل شده گلخانه ای و سایبان		ایجاد و توسعه‌ای	کلیه استان های هدف طبق برنامه
۱۴	توسعه کمی و کیفی واحدهای موجود در تکمیل حلقه های زنجیره ارزش محصولات سردسیری و خشک		ایجاد و توسعه‌ای	کلیه استان های هدف طبق برنامه
۱۵	توسعه زنجیره سرد و تجهیز ناوگان حمل و نقل تخصصی میوه و تره بار		ایجاد و توسعه‌ای	کلیه استان های هدف طبق برنامه

ردیف	عنوان طرح / پروژه/فعالیت	جایگاه قانونی	نوع فعالیت	سطح اجرا
۱۶	طرح تصفیه و مدیریت پساب واحدهای فراوری زیتون	اقتصاد مقاومتی، برنامه هفتم، سند تحول دولت مردمی	ایجاد و توسعه ای	کلیه استان های هدف طبق برنامه
۱۷	راه اندازی گلخانه های نیمه فعال و راکد		ایجاد و توسعه ای	کلیه استان های هدف طبق برنامه
۱۸	اصلاح، بازسازی و نوسازی واحدهای گلخانه ای		ایجاد و توسعه ای	کلیه استانهای هدف طبق برنامه
۱۹	احداث، توسعه، تجهیز و نوسازی واحدهای پرورش قارچ خوراکی و بستر کشت (کمپوست) قارچ خوراکی		ایجاد و توسعه ای	کلیه استان های هدف طبق برنامه
۲۰	احداث، توسعه، تجهیز و نوسازی واحدهای تولیدی قارچ های پرورش خاص و بستر کشت قارچ های پرورشی		ایجاد و توسعه ای	کلیه استان های هدف طبق برنامه
۲۱	استفاده از انرژی های تجدید پذیر (مانند انرژی خورشیدی) در گلخانه های موجود (در استانهای مستعد کشور)		ایجاد و توسعه ای	کلیه استان های هدف طبق برنامه
۲۲	توسعه گلخانه های تابع اقلیم در استانهای مستعد (بویژه تولید گوجه فرنگی با هدف افزایش عرضه داخلی در فصل پائیز)		ایجاد و توسعه ای	کلیه استان های هدف طبق برنامه
۲۳	استفاده از فناوریهای نوین در واحدهای گلخانه ای و قارچ خوراکی (مانند CCHP و CHP) و ...		ایجاد و توسعه ای	کلیه استان های هدف طبق برنامه
۲۴	طرح بهینه سازی مصرف انرژی در گلخانه ها و واحدهای پرورش قارچ خوراکی		ایجاد و توسعه ای	کلیه استان های هدف طبق برنامه
۲۵	تولید اندام های تکثیری گل و گیاهان زینتی		ایجاد و توسعه ای	کلیه استان های هدف طبق برنامه
۲۶	کشت و توسعه گیاهان دارویی		ایجاد و توسعه ای	در راستای توسعه زنجیره ارزش مطابق برنامه در کلیه استان های هدف
۲۷	توسعه و کشت زعفران		ایجاد و توسعه ای	در راستای توسعه زنجیره ارزش مطابق برنامه در کلیه استان های هدف
۲۸	ایجاد واحدهای کشت و صنعت گیاهان دارویی		ایجاد و توسعه ای	کلیه استان های هدف طبق برنامه
۲۹	توسعه کشت گیاهان دارویی اولویت دار در شرایط دیم، آبی و مرتع		ایجاد و توسعه ای	کلیه استان های هدف طبق برنامه
۳۰	ایجاد واحدهای سورت، درجه بندی و بسته بندی نهال		ایجاد و توسعه ای	کلیه استان های هدف طبق برنامه
۳۱	فعالیت های هوشمندسازی بخش باغبانی	برنامه ششم توسعه (سند تفضیلی برنامه ششم توسعه و جدول اهداف کمی راهبرد امنیت غذایی، سلامت و غنی سازی محصولات کشاورزی)	ایجاد و توسعه ای	کلیه استان ها (طرح ملی)

اولویت های سرمایه گذاری؛ حوزه آب و خاک
حوزه سازمان امور عشایر

ردیف	عنوان طرح / پروژه/فعالیت	جایگاه قانونی	نوع فعالیت	سطح اجرا
۱	استقرار سامانه های نوین آبیاری (تحت فشار) در اراضی کشاورزی	برنامه هفتم ، سیاست های کلی آب	ایجاد	کلیه استان ها
۲	استقرار سامانه های نوین آبیاری زیرسطحی هوشمند	برنامه هفتم ، سیاست های کلی آب	ایجاد	کلیه استان ها
۳	احداث استخر ذخیره آب، بندهای انحرافی، آب بندان ها و سدهای معیشت	برنامه هفتم ، سیاستهای کلی آب	ایجاد	کلیه استان ها
۴	احداث، تکمیل و توسعه ایستگاه های پمپاژ آب کشاورزی	برنامه هفتم ، سیاستهای کلی آب	ایجاد و توسعه ای	کلیه استان ها
۵	توسعه شیوه های نوین آبیاری (تیپ و زیرسطحی) چغندر قند	برنامه هفتم توسعه	توسعه ای	استان های اردبیل، اصفهان، ایلام، جنوب کرمان، خراسان رضوی و شمالی، خوزستان، سمنان، فارس، کرمانشاه، کهگیلویه، گلستان، لرستان، آذربایجان شرقی و غربی، چهارمحال، خراسان جنوبی، زنجان، قزوین، کردستان، مرکزی ، همدان

فهرست طرح ها، پروژه ها و فعالیت های اولویت دار
حوزه آب و خاک

ردیف	عنوان طرح / پروژه/فعالیت	جایگاه قانونی	نوع فعالیت	سطح اجرا
۱	توسعه صنایع دستی و سنتی عشایر	صندوق حمایت از توسعه بخش کشاورزی عشایری، ردیف بودجه ملی برای برنامه توسعه روش های کسب و کار، استفاده از ظرفیت های تبصره (۱۶) قانون بودجه سال ۱۴۰۱ و تبصره (۱۸) قانون بودجه ۱۴۰۲	ایجاد و توسعه ای	کلیه استان ها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)
۲	ساخت سکو و سرپناه های ایمن عشایری	اصل ۴۴ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، دستورالعمل احداث سرپناه در مناطق عشایری سازمان منابع طبیعی، دستور رئیس محترم جمهور در سفر استان کهگیلویه و بویر احمد	ایجاد	کلیه استان ها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)

فهرست طرح ها، پروژه ها و فعالیت های اولویت دار
حوزه سازمان امور عشایر

**اولویت های سرمایه گذاری؛ حوزه سازمان تعاون روستایی
حوزه جنگل و مرتع**

فهرست طرح‌ها، پروژه‌ها و فعالیت‌های اولویت‌دار

حوزه سازمان تعاونی روستایی

ردیف	عنوان طرح / پروژه/فعالیت	جایگاه قانونی	نوع فعالیت	سطح اجرا
۱	توسعه شرکت های تعاونی تولید، سهامی زراعی و کشت و صنعت	قانون گسترش کشاورزی در قطب های کشاورزی مصوب خرداد ماه ۱۳۵۴ ابلاغیه مقام معظم رهبری در خصوص سیاست های کلی بخش کشاورزی (۹۱/۹/۲۹) مصوبه هیئت وزیران مورخ ۱۳۹۰ در خصوص قانون تشکیل شرکت های سهامی زراعی ماده ۱ قانون تأسیس شرکتهای بهره برداری در اراضی زیر سدها مصوب ۱۳۴۷ ماده ۶ قانون تجدید تشکیلات و تعیین وظایف سازمان های وزارت کشاورزی و منابع طبیعی و انحلال وزارت منابع طبیعی (مصوب ۱۳۵۰) بند ر ماده ۳۱ قانون برنامه ششم مواد ۹ و ۱۰ آیین نامه اجرایی قانون جلوگیری از خردشدن اراضی کشاورزی و ایجاد قطعات مناسب فنی، اقتصادی(۹۵/۱۲/۱۵)	ایجاد و توسعه ای	کلیه استان ها
۲	مراکز عرضه محصولات کشاورزی و روستا بازارها	قانون تشکیل سازمان مرکزی تعاون روستایی ایران و اساسنامه آن	ایجاد و توسعه ای	استان های متقاضی
۳	تجهیز و استاندارد سازی مراکز خرید محصولات کشاورزی	قانون تشکیل سازمان مرکزی تعاون روستایی ایران و اساسنامه آن	ایجاد و توسعه ای	استان های متقاضی

فهرست طرح‌ها، پروژه‌ها و فعالیت‌های اولویت‌دار

حوزه جنگل و مرتع

ردیف	عنوان طرح / پروژه/فعالیت	جایگاه قانونی	نوع فعالیت	سطح اجرا
۱	کشت و توسعه زراعت چوب	جدول(۸) ذیل ماده(۳۱) قانون برنامه ششم توسعه کشور، تبصره ذیل جزء (۳) بند(ف) ماده (۳۸) قانون برنامه ششم توسعه	توسعه ای	کلیه استانها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)
۲	جنگل کاری اقتصادی توسط بخش خصوصی	ماده ۳ قانون حفاظت از جنگل ها و مراتع	توسعه ای	کلیه استانها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)
۳	کشت و توسعه گیاهان دارویی در مراتع و منابع طبیعی	جدول(۸) ذیل ماده(۳۱) قانون برنامه ششم توسعه کشور، تبصره ذیل جزء (۳) بند(ز) ماده (۳۸) قانون برنامه ششم توسعه	توسعه ای	کلیه استانها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)
۴	احداث و تأمین جایگاه سوخت	بند(ر) ماده (۳۸) قانون برنامه ششم توسعه	توسعه ای	کلیه استانها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)

اولویت های سرمایه گذاری در حوزه حفظ نباتات

فهرست طرح‌ها، پروژه‌ها و فعالیت‌های اولویت‌دار

حوزه سازمان حفظ نباتات

ردیف	عنوان طرح / پروژه/فعالیت	جایگاه قانونی	نوع فعالیت	سطح اجرا
۱	احداث و توسعه واحدهای تولید کننده عوامل کنترل بیولوژیک (انستکترایوم ها)، فرآورده های بیولوژیک و تجهیزات کنترل غیر شیمیائی	برنامه پنجساله هفتم، توسعه اقتصادی، قانون اساسی، ماده ۲ قانون افزایش بهره وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی	ایجاد و توسعه ای	۱۰ واحد ایجاد انستکترایوم و ۵ واحد شرکت تولید عوامل بیولوژیک و ۶۰ واحد توسعه و تجهیز انستکترایوم و ۱۲ واحد توسعه شرکت تولید عوامل بیولوژیک در کلیه استان ها
۲	تجهیز و توسعه داروخانه های گیاه پزشکی		توسعه ای	کلیه استان ها
۳	تجهیز و توسعه کلینیک های قرنطینه گیاهی		ایجاد و توسعه ای	ایجاد، توسعه و تجهیز ۵۰ واحد کلینیک قرنطینه گیاهی (هر واحد ۲۰ متر مربع) استان های هدف
۴	تجهیز و توسعه شرکت های دفع آفات نباتی		توسعه ای	کلیه استان ها
۵	احداث، تجهیز و توسعه کلینیک های گیاه پزشکی		ایجاد و توسعه ای	۵۰ واحد ایجاد و ۱۶۰ واحد توسعه کلینیک گیاه پزشکی کلیه استان ها
۶	تجهیز و استاندارد سازی انبارهای نگهداری از سموم		توسعه ای	کلیه استان ها
۷	تجهیز و توسعه آزمایشگاه های کنترل کیفیت آفت کش ها		توسعه ای	کلیه استان ها
۸	تجهیز و استاندارد سازی امکانات شرکت های توزیع کننده آفت کش ها		توسعه ای	کلیه استان ها
۹	ایجاد ، تجهیز و توسعه کارخانه های فرمولاتور آفت کش های کشاورزی		توسعه ای	استان های هدف
۱۰	تجهیز و توسعه شرکت های دارای پروانه ضد عفونی محصولات کشاورزی (واردات، صادرات انبارها و سیلوها)		توسعه ای	۲۰ شرکت در استان های فاقد شرکت ضد عفونی دارای کد قرنطینه ای یا دارای تعداد محدود

اولویت های سرمایه گذاری در حوزه دامپزشکی

فهرست طرح‌ها، پروژه‌ها و فعالیت‌های اولویت‌دار

حوزه دامپزشکی

ردیف	عنوان طرح / پروژه/ فعالیت	جایگاه قانونی	نوع فعالیت	سطح اجرا
۱	احداث، تجهیز و توسعه تولید محصولات دامپزشکی توسط شرکت های دانش بنیان فعال	سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی و علم و فناوری	ایجاد و توسعه‌ای	کلیه استان ها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)
۲	احداث درمانگاه های دامپزشکی ویژه مناطق روستایی و عشایری	آیین نامه ماده ۱۰ قانون سازمان دامپزشکی کشور	ایجاد و توسعه‌ای	کلیه استان ها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)
۳	تجهیز، بهسازی و راه اندازی مراکز ارائه خدمات تشخیصی دامپزشکی	آیین نامه ماده ۱۰ قانون سازمان دامپزشکی کشور	ایجاد و توسعه‌ای	کلیه استان ها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)
۴	تجهیز، بهسازی و راه اندازی بیمارستان‌ها، مراکز ارائه خدمات پیشگیری و درمانی دامپزشکی	آیین نامه ماده ۱۰ قانون سازمان دامپزشکی کشور	ایجاد و توسعه‌ای	کلیه استان ها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)
۵	تجهیز و راه اندازی ناوگان حمل و نقل دام سبک و سنگین، جوجه یکروزه، کود و ضایعات کشتارگاهی	آیین نامه نظارت بهداشتی دامپزشکی	ایجاد و توسعه‌ای	کلیه استان ها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)
۶	تجهیز و راه اندازی ناوگان حمل و نقل فرآورده های خام دامی (حمل شیر، گوشت قرمز، مرغ و ماهی و غیره)	آیین نامه نظارت بهداشتی دامپزشکی	ایجاد و توسعه‌ای	کلیه استان ها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)
۷	تجهیز و راه اندازی ناوگان حمل و نقل مراکز بخش وابسته به شرکت های تولید دارو، فرآورده های بیولوژیک، سرم، مواد ضد عفونی کننده، سموم، افزودنی خوراک دام، انزیمها، پروبیوتیک ها و نظایر آن	آیین نامه اجرایی بند ۳ ماده ۳ و مواد ۷ و ۸ و ۹ قانون سازمان دامپزشکی کشور	ایجاد و توسعه‌ای	کلیه استان ها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)
۸	تجهیز و راه اندازی ناوگان حمل و نقل خوراک دام، نهاده های دامی غیر بسته بندی به شیوه یونکر	آیین نامه اجرایی بند ۳ ماده ۳ و مواد ۷ و ۸ و ۹ قانون سازمان دامپزشکی کشور	ایجاد و توسعه‌ای	کلیه استان ها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)
۹	استقرار سامانه های بهداشتی در کلیه واحدهای تحت نظارت سازمان دامپزشکی (تولیدی، توزیعی، عرضه)	بند ۷ ماده ۷ قانون احکام دائمی برنامه ششم	ایجاد و توسعه‌ای	کلیه استان ها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)

اولویت های سرمایه گذاری در حوزه تجارت و بازرگانی

ردیف	عنوان طرح / پروژه/فعالیت	جایگاه قانونی	نوع فعالیت	سطح اجرا
۱	خدمات بازرگانی (خرید و فروش) محصولات و فرآورده های کشاورزی (شامل: باغبانی، زراعی، دام، طیور، شیلات، آبزیان)	نام هدف: توسعه و اقتصاد مقاومگی	ایجاد و توسعه ای	کلیه استانها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)
۲	شرکت خدمات بازرگانی داخلی (خرید و فروش) نهاده های کشاورزی (شامل: باغبانی، زراعی، دام، طیور، شیلات، آبزیان)		ایجاد و توسعه ای	کلیه استانها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)
۳	شرکت خدمات بازرگانی بین المللی (واردات و صادرات) محصولات و فرآورده های کشاورزی (شامل: باغبانی، زراعی، دام، طیور، شیلات و آبزیان)		ایجاد و توسعه ای	کلیه استانها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)
۴	شرکت خدمات بازرگانی بین المللی (واردات و صادرات) نهاده های کشاورزی (شامل: باغبانی، زراعی، دام، طیور، شیلات و آبزیان)		ایجاد و توسعه ای	کلیه استانها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)
۵	خدمات مشاوره ای فنی و مهندسی کشاورزی و تولیدات دامی		ایجاد و توسعه ای	کلیه استانها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)
۶	ایجاد، تجهیز، بازسازی و نوسازی آزمایشگاه های کنترل کیفیت محصولات باغی، زراعی و دامی		ایجاد و توسعه ای	کلیه استانها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)
۷	پایانه های لجستیک و صادراتی محصولات کشاورزی		ایجاد و توسعه ای	کلیه استانها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)
۸	شرکت های پشتیبان تولید و توزیع محصولات شیلاتی		ایجاد و توسعه ای	کلیه استانها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)
۹	تجارت الکترونیک محصولات کشاورزی		ایجاد و توسعه ای	کلیه استانها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)
۱۰	خدمات آزمایشگاهی، استانداردسازی و گواهی کیفیت برای تولیدات کشاورزی		ایجاد و توسعه ای	کلیه استانها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)
۱۱	برندسازی تولیدات کشاورزی		ایجاد و توسعه ای	کلیه استانها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)
۱۲	خدمات حمل و نقل محصولات و فرآورده های کشاورزی		ایجاد و توسعه ای	کلیه استانها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)
۱۳	بهینه سازی حمل و نقل آبزیان و محصولات شیلات و ایجاد زنجیره های سرد از صید تا عرضه		ایجاد و توسعه ای	کلیه استانها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)
۱۴	ایجاد مراکز لجستیک و پایانه های صادراتی محصولات معتدله و سردسیری		ایجاد و توسعه ای	کلیه استانهای هدف طبق برنامه
۱۵	تجهیز و تکمیل پایانه های صادراتی، تجهیز و تکمیل ناوگان حمل و نقل دریایی به ویژه در بنادر شمالی کشور جهت توسعه صادرات محصولات گلخانه ای		ایجاد و توسعه ای	کلیه استانهای هدف طبق برنامه
۱۶	ایجاد و توسعه بازارچه های پا دام در استان های مرزی		ایجاد و توسعه ای	کلیه استانها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)
۱۷	طرح توسعه گردشگری و بوم گردی در مناطق عشایری		ایجاد و توسعه ای	کلیه استانها (در صورت تقاضا و احراز شرایط فنی، مالی و اقتصادی)

فهرست طرح ها، پروژه ها و فعالیت های اولویت دار

حوزه تجارت و بازرگانی

مرکز روابط عمومی و اطلاع رسانی وزارت جهاد کشاورزی